Қонунчилик ва ҳуқуқ-тартибот учун!

1930 ЙИЛ 12 МАЙДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

Постда

ЎЗБЕКИСТОН ЖУМҲУРИЯТИ ИИВ ҲАЙЪАТИ НАШРИ

№№ 88—89.
(2508—2509).
1992 ЙИЛ
23 СЕНТЯБРЬ
ЧОРШАНБА
НАРХИ 4 СЎМ

БУГУНГИ СОНДА

2 бет:
КАСАЛНИ ЯШИРСАНГ...

4-5 бетлар
РЕСПУБЛИКА ҚЎРИҚЛАШ ИДОРАЛАРИНИНГ 40 ЙИЛЛИГИГА

6 бет:
ГОНКОНГДАН ЖЎНАТИЛГАН ТОБУТ

7 бет:
Кўп сонли газетхонлар талабларига биноан газетамизда ойнаи жаҳон ҳафталик дастурини чоп этамиз. Газетамизнинг нашрга чиқиш графигига боғлиқ равишда дастурни чоршанбадан бериб борамиз.
Обуначилар келгуси йилда тўлиқ ҳафталик дастури билан таъминланадилар.

Неча-неча асрлар ўтса ҳамки қўҳна Хива шаҳрида қачонлардир қурилган миноралар, мадрасалар, оромбахш масканлар сақланиб келмоқда. Бу ерга дунёнинг ўзга минтақаларидан, шу яқин атрофдан келувчилар оз дейсизми? Ўзингизга маълум бундай вазиятда участка вакилларининг хизмати нақадар оғир, чунки фурсатдан фойдаланиб қонунбузарликка қўл урувчилар ҳам топилади.

Мана шу ҳақда Хива шаҳар ИИБ участка вакили, милиция катта лейтенанти Р. Рўзметов билан биргаликда тайёрлаган мақоламизни 3-бетда ўқишингиз мумкин.

БАЙРАМИНГИЗ ҚУТЛУҒ БЎЛСИН!

Ички ишлар вазирлигининг энг йирик бўлинмаларидан бири — “Қўриқлаш“ бирлашмаси қирқ йилдан бери бошқа хизматлар билан елкама-елка туриб, жиноятчиликка қарши аёвсиз кураш олиб бормоқда.

Қоровул-қўриқлаш хизматидан ҳуқуқни ҳимоя қилувчи қудратли отрядгача бўлган йўлни босиб ўтган, замонавий техника воситалари ҳамда бой амалий тажриба билан қуролланган қўриқлаш бўлинмалари ҳозирги пайтда кўплаб ҳаётий муҳим объектларнинг фаолиятини ишончли равишда муҳофаза этилишини ва мулкчиликнинг барча шаклларини жиноий тажовузлардан ҳимояланишини таъминламоқда.

Ўзингизнинг фидокорона ва саботматонатли меҳнатингиз билан Сиз иқтисодиётни мустаҳкамлаш ишига ва мустақил Ўзбекистон Республикаси ривожланиши шароитида ҳар қачонгидан ҳам долзарб бўлиб қолган давлат кўламидаги кўплаб масалаларни ҳал этишга муносиб ҳисса қўшмоқдасиз.

Енгил даромад ишқибозлари йўлига мустаҳкам тўсиқ қўйиб, принципиаллик ва ҳалоллик кўрсатиб, қўриқлаш хизмати ходимлари ички ишлар идоралари нуфузини оширишда муҳим роль ўйнашмоқда.

Ўзбекистон Республикаси ички ишлар вазирлиги раҳбарияти ва ҳайъати “Қўриқлаш“ бирлашмаси жамоасини мазкур хизмат ташкил этилганлигининг 40 йиллик юбилейи билан табриклайдилар ва унинг барча ходимларига соғлик, масъулиятли ишларида муваффақият ҳамда оилавий бахт тилайдилар.

ИШБИЛАРМОНЛИК СОЯСИДАГИ ДОҒЛАР

Республикамиздаги иқтисодий қийинчиликларни тезроқ бартараф этиш, истеъмол бозоридаги вазиятни барқарорлаштириш, аҳолининг иқтисодий шароитларини яхшилаш ҳозирги кун тартибида турган энг муҳим вазифалардан биридир.

Ана шу мураккаб вазифани тезроқ ҳал қилиш учун жумҳуриятимизнинг ҳар бир фуқароси умумхалқ манфаатларини кўзлаб ҳалол меҳнат қилиши, давлат ва жамоат мулкини кўпайтиришга самарали ҳисса қўшиши ва унга кўз олайтирувчи нопок шахсларга нисбатан аёвсиз кураш олиб бориши керак.

Маълумки, истеъмол бозоридаги танқчилликни тугатиш ва аҳолининг эҳтиёж молларига бўлган талабини қондириш мақсадида кўп тармоқли ширкатлар, фирмалар, ассоциациялар ҳамда қўшма қорхоналар ташкил этилган. Давлат уларга ҳар томонлама ёрдам кўрсатмоқда.

Бироқ айрим “ишбилармонлик“ ниқоби остида иш юритаётган ширкат, кичик корхоналарда аксинча иш қилинмоқда. Улар давлат ва жамоат мулкини талон-торож қилиш билан бирга турли ноқонуний ҳаракатларга қўл уришмоқда. Бу эса ўз навбатида республика иқтисодиётига жиддий путур етказмоқда.

Шу кунларда республикамиз ҳудудида 6674 та ана шундай корхоналар фаолият кўрсатаётган бўлса, шуларнинг кўпчилигида қонунга зид йўллар билан шахсий бойлик орттириш ҳаракатлари содир этилмоқда. Хусусан, ўтган 1991 йил мобайнида бу соҳадаги корхоналарда 447 та жиноят қайд этилиб, уларнинг 390 таси устидан жиноий иш қўзғатилган. Ана шу йўл қўйилган жиноятлар натижасида давлатга 4,5 миллион сўм зарар етказилди.

Шу йилнинг олти ойи давомида 335 та иқтисодий жиноятлар аниқланган. Биргина хўжалик ҳисобидаги “Матонат“ кўп тармоқли фирма “ишбилармон“лари 20 миллион сўмдан ортиқ маблағни ўзлаштириб юборишган.

Ички ишлар вазирлигининг иқтисодий жиноятчиликка қарши кураш бошқармаси ва унинг жойлардаги бўлимлари томонидан савдо-воситачилик фаолияти билан шуғулланиб келган айрим ширкатлар, ассоциациялар ва бирлашмалар фаолияти чуқур ўрганиб чиқилди. Уларнинг айримларида шундай жиноий ҳаракатлар борлиги аниқланди.

(Давоми 2-бетда).

ЎЗБЕКИСТОН МИЛИЦИЯСИНИНГ 75 ЙИЛЛИГИГА

Газета таҳририятининг ушбу рукнни очишдан мақсади республикамиз ички ишлар идоралари бой тарихига тааллуқли одамлар, воқеалар, фактлар билан муштарийларимизни таништиришдан иборатдир. Ўтмишни хронологик тартибда умумлаштириш ва тўла-тўкис ёритишни кўзламасдан, турли тарихий даврлардаги милиция ҳаётини кўрсатишга ҳаракат қиламиз. Албатта, газетхонлар ҳам бизга бу борада ёрдам берадилар деб умид қиламиз.

ҚАЙТА ҚУРИШ БОШИДА

Тарих қаърида беадад ибратли сабоқлар яширинган. Бу яқин ўтмишда юз берган, лекин ҳозирданоқ ўрганиш ва таҳлилга сабаб бўлган воқеаларга ҳам тааллуқлидир. Бугун биз муштарийларни заҳирадаги генерал-майор Учқун Содиқович Раҳимовнинг хотиралари билан таништирмоқчимиз. У киши ҳозир қайта қуришнинг бошланиши деб аталаётган даврда Ўзбекистон ички ишлар вазири бўлиб ишлаган. Бу мақола яқин ўтмишга ўша вақтда юксак ва кўп жиҳатдан ўта мураккаб лавозимда бўлган одам нигоҳи билан қарашга бир уринишдир, холос.

1985 йилнинг бошида, давлат хавфсизлиги идораларида ўттиз беш йил ишлаганимдан сўнг, мени Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитасига таклиф этишди. Марказқўмнинг иккинчи котиби Т. Осетров хонасида икки-уч дақиқалик суҳбат бўлиб ўтди. Суҳбат моҳияти менга Ўзбекистон ички ишлар вазирининг ўринбосари лавозимини таклиф қилишдан иборат эди.

Кейинги йигирма йил давомида Хоразм, Бухоро давлат хавфсизлиги идораларининг бошлиғи бўлиб, ЎзССР ДХҚ бошқармасида ишлар эканман, мен ички ишлар идораларининг турли даражадаги ходимлари билан тез-тез алоқада бўлиб турардим ва ИИВ бўлинмаларининг кўплаб бошлиқларини билардим. Шунинг учун мамнуният билан қабул қилдим, милицияда ишлашнинг катта истаги бор бўлиб, қийинчиликлардан қўрқмасдим, янги иш менда доим қизиқиш уйғотарди.

Вазир ўринбосари сифатида ДАН, ЖТМҚБ, ВҚБ, алоқа бўлимини бошқарар эдим. Шуни таъкидлаб ўтиш кераккки, гарчи хавфсизлик идораларида мен асосан оператив бўлинмаларда ишлаган бўлсам ҳам, ташқи хизматнинг барча нозик томонларини билишим учун кўп нарсаларга ўрганишимга тўғри келди.

Тўғрисини айтганда ишим ёқарди, ушбу бўлинмаларнинг раҳбарлари Т. Тўхтаев, У. Фахрутдинов, Т. Муродхўжаев, А. Артемьев, В. Пилипюк менга ҳар томонлама ёрдам беришга ҳаракат қилардилар.

Юқорида тилга олинган хизматларда ишлаш олқиш келтирмайди, чунки бу иш ҳамманинг кўз ўнгида бажарилади. Шунинг учун ходимлар ҳам ташқи томондан, ҳам ички томондан замон талабларига жавоб беришлари учун барча чораларни кўришни ўзимнинг бош вазифам, деб билдим.

Бу унчалик осон иш эмас экан. Бўлинмаларда одамлар билан жуда кўп гаплашиш, яккама-якка иш олиб боришга тўғри келди. Кўп ўтмай бу ҳаракатлар ўз натижасини бера бошлади. Оддий милиция ходимлари, раҳбарлар халқ милицияга ишонмаса муваффақиятга эришиб бўлмаслигини тушуна бошладилар. Ташқи хизмат иши учун одамлардан кела бошлаган дастлабки ташаккурномалар тўғри йўл танланганини тасдиқлади.

(Давоми 3-бетда).

ЧОРШАНБАДАН ЧОРШАНБАГАЧА

ҚУРОЛ-ЯРОҒЛАР ТОРТИБ ОЛИНДИ

Қўқон шаҳар ИИБ ходимлари Туркистон кўчаси бўйлаб бораётган “Тойота“ белгили давлат рақамисиз автомашинани тўхтатишди. Ҳайдовчи ўзини “Дилшод“ ресторани ошпази Р. А. деб таништирди, аммо салондаги “ТОЗ-8“ белгили қирқма милтиқ, 52 дона ўқ кимга қарашли эканлигини айтишга қийналиб қолди.

Худди шу куни шаҳарнинг Жомий кўчасида истиқомат қиладиган Т. ҳам қўлга олинди. Агар милиционерлар озгина эҳтиётсизлик қилганларида, қонунбузарларнинг қўлидаги жанговар граната портлаб кетган бўларди. Тинтув пайтида унинг уйидан “Б-2“ белгили портловчи мослама, “ТОЗ-8“ белгили милтиқ, 15 дона ўқ, 4 дона гилза, 6 грамм наркотик модда топилди.

ҚЎЙЛАРИ ҲАМ КЕРАК, ПУЛЛАРИ ҲАМ

Сирдарё вилояти фуқароси Олтиариқ районидаги молбозорига келганида, бошига ташвиш тушди. Уч нафар номаълум шахс пичоқ билан қўрқитиб, уч бош қўйини ҳамда 980 сўм пулини тортиб олишди.

Хуллас, сирдарёлик меҳмон қароқчиларни тутиб келтирган милиционерларнинг отасига раҳмат айтяпти.

“ТЕЗ ЁРДАМ“ ОЖИЗ ҚОЛДИ

Тунги соат бир яримларда Фарғона шаҳридаги Искандаров кўчасида жойлашган 250-хонадонда яшовчи Носир Холбековни шошилинч равишда “Тез ёрдам“ станциясига етказишди. У қорнининг чап томонидан пичоқ орқали жароҳатланганди. Муолажалар фойда бермади.

1974 йилда туғилган Б. Ю. нима учун унинг жонига қасд қилганини тергов жараёнида айтиб берса керак.

КЕКСАЛАРДАН БЕХАБАР ҚОЛМАНГ!

Марғилон шаҳридаги Бурҳониддин Марғилоний кўчаси, 22-уйдан 1923 йилда туғилган, иккинчи гуруҳ ногирони Р. Ҳакимовнинг жасади топилди. Мутахассислар мурдани ҳар томонлама ўрганиб кўришди; бирор жойида ҳам тан жароҳати олганлигини билдирувчи белги йўқ экан. Қария камида уч-тўрт кун олдин жон берган, деган гапни айтишяпти улар.

ЎЗ УЙИДА ЗАҲАРЛАНГАН

Фарғона районининг Ленинград қишлоқ кенгаши ҳудудидаги маҳаллада истиқомат қилувчи, 1978 йилда туғилган Лайло Юсупова шошилинч равишда шифохонага етказилди. У нимадан заҳарланган — ҳозирча маълум эмас.

ТЕКИН ЛУҚМА ТЕШИБ ЧИҚДИ

Фарғона шаҳрида сураткаш бўлиб ишлайдиган Т. ички ишлар бўлимига номаълум шахс уйидан ўн минг сўмлик буюмларини ўғирлаб кетганлиги ҳақида ариза берди. Текинхўр А. Е. шу тариқа ИИБга олиб келинди.

ЧАЁН ИШИ НАЙЗА САНЧИШ

Учкўприк районида — каналнинг ўнг қирғоқи бўйлаб бораётган “ГАЗ-24“ белиги 08-69 ТША рақамли автомашинада тасир-тусир олишув бошланди. Кейин машина сувга қулади.

Шу яқин-атрофдаги фуқаролар ёрдами билан ҳайдовчи Х. Нурмуҳамедов ҳамда ўпкасининг чап томонидан пичоқ еган Исмоил исмли киши қутқариб олинди.

Жиноятчи бўлмиш 1967 йилда туғилган, шу районда яшовчи С. О. ни эса милиция ходимлари тутиб келтиришди.

Нурмуҳамедовнинг айтишига қараганда, орқа ўриндиқда ўтирган С. О. ҳайдовчининг ёнидаги йўловчига пичоқ ургач, унинг ўзига ташланган. Икковлон олишиб кетишган ва шу тариқа ҳаммалари сувга шўнғишган.

Афсуски, жабрланувчи ҳаётини сақлаб қолишнинг иложи бўлмади.

Муҳаммадрасул КИМСАНБОЕВ,
милиция майори.

Хизматларда.

КАСАЛНИ ЯШИРСАНГ

Айни пайтда ичкилик оқибатида қўлини бегуноҳ кишилар қонига бўяётган, бировларнинг пешона тери эвазига тўплаган бойликларига кўз олайтираётган, хатто бир бечоранинг жуфти ҳалолию вояга етмаган қизалоқлари номусини паймол қилаётган шахслар қилмишидан воқиф бўляпмиз. Ана шундай лаҳзаларда ғазаб ва андуҳдан шамолдаги баргдек титраб кетаётганимиз ҳам рост.

Биз бу ерда ичкилик истеъмол қилганлар албатта оғир жиноятга қўл уради, деган фикрдан йироқмиз. Фақат мастлик ва жиноят ўртасидаги масофа атиги бир қадамлигини эслатиб ўтмоқчимиз холос.

Яна бир томони бор. Аввалги арзонгарчилик пайтларида ҳамароқхўрлар турмушида файз-барака йўқ эди. Энди эса заҳри қотилнинг бир шишаси фалон пул! Ўша фалон пулга ичкилик сотиб олиб, кунгилни хушлайдиганлар истаганча топилади. Ҳайратланарлиси шундаки, улар қадаҳларни уриштириб "маза" қилаётган пайтида уйидаги муштипар аёлию юпун кийинган болаларини ўйлашмасмикин? Қани инсоф, қани диёнат?

Эрталаб соат 7 дан кирқ беш дақиқа ўтганда хизмат тақозоси билан Тошкентдаги Собир Раҳимов райони ички ишлар бошқармаси тиббий ҳушёрхонасида бўлдик. Милиционерлар суҳбатлашаётган дўппили одамни кўриб, ғулдираган жавобларини эшитиб юқоридаги фикрлар тинчлик бермай қўйди.

— Худо, ҳаққи, атиги бир стакан "барматуха" ичганман. Шунга шунчаликми, ака!..

Ҳушёрхона ходимлари билан танишдик: бири милиция сержанти Жамолхон Абдиев, қолганлари милиция катта сержанти Омон Алматов ва Нурматжон Дандибоевлар экан.

— Бу акамиз кеча келганлар. Умуман кеча 12 киши бизнинг "меҳмон"имиз бўлишди, — дейишди улар.

Бошлиқнинг хонасига кирганимизда, милиция майори Жамол Сулиев кайфи тарқаган бўлсада, боши хумдек шишиб кетган Зокир Абдураҳмонов билан суҳбат-лашаётган экан.

— Зокир менга жуда яхши таниш, — деди бошлиқ ундан кўзларини узмай. — Мана, бешинчи марта ҳушёрхонамизга тушди. Шундайми?

"Меҳмон" ҳа дегандек бошини қимирлатди.

— Кечирасиз, қаерда яшайсиз? — сўрадик.

— Шайхонтоҳур районида... "2-беш йиллик" кўчасидаги 2А уйда...

— Қандай бу ерга келиб қолдингиз?

— Музхонада доимо бир шиша "Чашма" виноси туради. Тортиб қолганда бир стакан уриб оламан. Кеча ҳам шундай қилдим. Каравотда ётсам, ойим дўкондан гугурт олиб келиш кераклигини айтди...

— Бола-чақали экансиз бугун уларнинг олдига қайси юз билан борасиз энди?

— ...

"Тошкент" меҳмонхонасида жойлашган тижорат дўкони сотувчиси Суннат Эгамбердиевни олиб киришди.

— Ресторанда қалин оғайним билан "қитттак-қиттак" қилувдик. Кейин уни кузатиб қўйдимда, ўзим уйга қайтиш учун такси ушлаётганимда... бир бўлиб қолдида энди, начальник!

Қўқон шаҳрининг Фурқат кўчасидаги 56-уйда истиқомат қилувчи Акбар Солиев ҳам бу ерга кеча "ташриф буюрган".

— Тошкентга нима мақсадда келгандингиз?

— Биласиз, ҳаммаёқда қимматчилик. Мардикор ишлаб, беш-тўрт сўм топиб кетмоқчийдим.

— "Пахтакор" бекати яқинидаги ярмаркадан маст ҳолда келтирилгансиз. Пул топишга келган одам ичкиликбозлик қиладими?

— Бир стакан ичгандим...

Турли қиёфадаги ориқ-семиз ичкиликбозларнинг жавоблари бир хиллиги қизиқ: ҳаммалари "атиги бир стакандан" ичишган.

— Мана бунга бир кўз югуртиринг, тасаввурингиз анча кенгаяди, — деди профилактика хонаси бошлиғи, милиция капитани Маъфура опа Жалолова.

Унинг қўлидаги дафтарга битилган ёзувларни ўқий бошладик. Жорий йилнинг ўтган саккиз ойи давомида 3498 киши ҳушёрхонада тунаган. Эркин Ҳусаинов, Алишер Халифаев, Шамсиддин Йўлдошевлар эса бир эмас, уч мартадан тушиб, отнинг қашқасидай танилиб қолишган экан.

Хаёлимизга бир фикр келдию шуни аниқлаштириб олишга жазм этдик. Тўғрироғи ичкиликбозлардан бирортасининг уйига бориб, бу борада оила аъзолари муносабатини билгимиз келди.

Эшикни тақиллатганимизда, Зокир Абдураҳмоновнинг онаси Санобар опа Исроилова истиқболимизга пешвоз чиқди.

— Ўғлим ўртоғининг уйида қолган бўлса керак, — деди бепарво оҳангда.

— Йўқ опа, Зокир ҳушёрхонада!

У бир сония ўзини йўқотиб қўйгандек бўлди. Кейин бизни донг қотириб, фарзандини мақтай кетди.

— Зокир жуда ювош, мўмин-қобил бола. Ичса ҳам бошқаларга ўхшаб жиннилик қилмайди, ўзгаларга озор бермайди. Қайтанга бошқа болалар уни хафа қилишади, пулларини тортиб олишади. Ҳозир у ўша ердами? Қандай борса бўлади? Илтимос, боламни қўйиб юборинглар!..

Унга ўғли бирор соатлардан сўнг қайтиб келишини айтдик.

Нима ҳам дердик. Яхшиси бир ҳикоят билан ушбу мақоламизга якун ясаганимиз маъқул.

Қадимда бир ўғрини тутиб олишибдида, кейин осиб ўлдиришга ҳукм қилишибди. Дор остига келтиришгач: "Сўнгги тилагингни айт, бажо келтирамиз!" — дейишибди.

Ўғри йигит эса оломон орасида кўзда ёш билан турган онасини қошига чорлабди: "Эй, она, яқинроқ кел, сўнгги нафасимда бир эмиб олайин", — деб илтимос қилибди.

Аммо сўраганини бажо келтираётган онасининг кўкрагини тишлаб узиб ташлабди.

"Эй, халойиқ, — дебди сўнгра, — агар волидам дастлабки адашган дамларимда ўғрилик қилмагин, деб насиҳат берганида, бугун дор остида турмаган бўлардим. Тўғри тарбия бермаган онанинг жазоси шу!"

Ўйлашимизча, бу ерда бошқа изоҳнинг ҳожати йўқ. Хулоса чиқариш эса ҳар кимнинг ўзига ҳавола.

Р. ҚОСИМОВ,
О. МАҲМАЮСУПОВ.

ИШБИЛАРМОНЛИК СОЯСИДАГИ ДОҒЛАР

(Давоми. Боши 1-бетда).

Мазкур корхоналар раҳбарларининг айби билан миллион-миллион сўмлик маҳсулотлар ноқонуний равишда республикамиздан ташқарига чиқариб юборилган.

Масалан, Магадан шаҳридаги "Сибирь" номли ширкат раисининг муовини Владимир Шейн ва Магадан озиқ-овқат моллари савдо бирлашмасининг таъминотчиси Эргашбой Мақсудов республикамиздаги ассоциациялар, ширкатлар ва бошқа бир қатор корхоналар мутасаддилари билан жиноий тил бириктириб, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари консерваларини Магадан шаҳрига жўнатиш бўйича ноқонуний шартномалар тузишган.

Жумладан 1990 йилда "Шарқ" хайрия-акционерлик жамияти бирлашмаси Қува консерва ишлаб чиқариш заводидан 174 минг сўмликдан ортиқ маҳсулот олиб, уни "Сибирь" ширкатига, у эса ўз навбатида Магадан озиқ-овқат моллари савдо бирлашмасига пуллаган.

Мазкур акционерлик жамияти бирлашмаси бошқарув кенгашининг раиси Абдурашидов ана шу шартномаларнинг тузилишига ва маҳсулотларнинг чиқариб юборилишига бошчилик қилган.

Шунингдек, "Спец-промналадка" республика ишлаб чиқариш бирлашмаси қошида ташкил этилган "Қурилиш-88" ширкати Тошкент вилоятидаги Ғазалкент консерва заводидан, Наманган вилоятидаги "Ўзбекистон Компартияси XX съезди" давлат хўжалигига қарашли "Консервник" ширкатидан, Шаҳрисабз районидаги Ленин номли жамоа хўжалигининг консерва заводидан бир миллион сўмлик қишлоқ хўжалик маҳсулотларидан тайёрланган консерваларни сотиб олиб, Магадан озиқ-овқат моллари савдо бирлашмасига жўнатган.

Тошкент шаҳар, Ҳамза районидаги "Нилуфар" ширкати ҳам Шаҳрисабз ҳамда Наманганда бир миллион сўмлик қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари харид қилиб, ноқонуний равишда республикадан ташқарига чиқариб пуллаган. Бироқ уларнинг навбатдаги "операция"си яксон бўлди. Яқинда "Нилуфар" ширкати "ишбилармон"лари 200 тонна қуруқ мевани Сибирга юборишаётганда ходимларимиз томонидан қўлга олинди.

Ширкатлар, кичик корхоналар орасида Низомда кўрсатилмаган фаолият билан шуғулланиб келаётганлари, оз бўлса-да, учраб турибди. Ўрта Осиё ташқи иқтисодий ассоциацияси мана шундай Низомни бузганлардан биридир. Шу ассоциациянинг ходими Д. Исаева ўз мансабини суиистеъмол қилиб, Тошкент вилояти Паркент районидаги "Ленинобод" номли узумчилик давлат хўжалигидан 92 тонна узум, 100 тонна олма сотиб олган ва уларни ноқонуний йўл билан Самара шаҳрига жўнатган. Унинг эвазига самаралиқлар "Волга" автомобил заводидан ассоциацияга 2 та "Жигули" автомашинаси юборишган.

Ўша автомашиналардан бири "Ленинобод" давлат хўжалигига берилган, иккинчисини эса Исаева ўз номига расмийлаштириб олган.

"Турон" ташқи иқтисодий алоқалар ассоциацияси томонидан ҳам "Сибирь" ширкатига 56 вагон қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари жўнатишга тайёр қилиб қўйилган экан. Аммо бунга йўл қўйилмади.

Текширишлар давомида аниқландики, "Шарқ", "Мегер", "Солнечный" ҳамда шу каби бошқа бир қанча ширкатлар ва ассоциациялар томонидан "Сибирь" ширкатига 7 миллион сўмликдан зиёд қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини сотиш тўғрисида шартнома тузилган. Ходимларимизнинг ҳушёрлиги туфайли қаллоблар йўлига ғов қўйилди, аммо шунга қарамай барибир 2 миллион 175 минг сўмлиги четга олиб чиқиб кетилган. Ана шу ноқонуний ишларни амалга оширган шахслардан етти нафари жиноий жавобгарликка тортилди. Бу шахслардан етказилган зарарни қоплаш учун 1,5 миллион сўм ундириб олинди.

Гапнинг индаллосини айтганда, халқимиз, миллатимиз равнақига баракали улуш қўшаётган ишбилармонларга умид билан қараймиз. Бироқ гуруч курмаксиз бўлмагандек, юқорида тилга олинган айрим сохта "ишбилармон"лар ҳам онда-сонда бўлса-да, учраб турибди. Аммо биз ҳам қараб ўтирганимиз йўқ.

Я. ЖУМАНИЁЗОВ,
Ўзбекистон Республикаси ИИВ иқтисодий жиноятчиликка қарши кураш бошқармаси бўлим бошлиғи ўринбосари, милиция подполковниги.
Қ. МУҲАММАДЖОНОВ,
милиция майори.

Суратли хабар

Ички ишлар бўлимларида хизмат қилаётган вақтинчалик сақлаш изоляторлари милиционерлари зиммасига жиноятчи унсурларнинг ҳар бир ҳаракатини назоратдан четда қолдирмаслик вазифаси юклатилган. Улар ичида ўз ишига садоқатли посбонлар талайгина.

Янгийўл шаҳар ИИБ вақтинчалик сақлаш изолятори соқчилари милиция сержантлари Азимжон Раҳимов, Ғофуржон Мўминов, Фахридин Ўролов ва милиция старшинаси Собир Норматов ўзларининг кўп йиллик хизматлари давомида кўплаб жамиятни булғайдиган безорилар ва хавфли жиноятчилар билан тўқнаш келганлар ва зарарсизлантирганлар.

Х. ШОДИЕВ.

Суратда: вақтинчалик сақлаш изолятори соқчилари хизматда.

Муаллиф олган сурат.

ШОГИРД

Албатта, 15 сўм пулнинг ўзи нимаю, у ҳақда гапириб қайгача бориш мумкин... Баҳодир исмли қассоб йигитча шундай ўйлади... ва адашди. Бир харидорга уч кило мол гўшти тортиб бераётиб шунча пулни уриб қолганди. Отаси эса бу маҳал болтаю пичоқни ташлаб қаергадир жўнаб қолган эди. Аксига олиб ИЖК ходимлари келиб қоладими, денг.

Янгийўл шаҳар халқ суди ҳукми билан йигитча уч юз сўм жарима тўлади ва бир йилгача сотиш ва ўлчаш билан боғлиқ ишларда ишлаш ҳуқуқидан маҳрум бўлди.

ТЕКИНИГА ИШҚИБОЗ

Олим энди 18 га киряпти. Товуқ боқишга ишқи баланд. Аммо бундай қизиқишга нопоклик қўшилса, оқибати шармандали тугашини ўйламаганди ҳам.

Кечаси ўзи яшаётган Ленинизм жамоа хўжалигининг Калинин участкасида истиқомат қилувчи Асилбекнинг уйига кириб, битта чипор товуқни ўғирлаб чиқди. Бундан кўнгли тўлмасдан Беркиннинг товуқхонасидан ҳам битта оқини олиб келиб боягининг ёнига қўшди.

Эрталаб катакнинг ёнига келгач олдин суюнди, кейин ўйланиб қолди: буларнинг кўпайишгани яхшию хўрозсиз қандай бўларкан?

Ўйланди — қилинди қабилида иш тутувчи йигитча эртаси куниёқ яна Асилбекникига "ташриф қилди" ва бир хўрозга қўшиб иккита товуқни ҳам қўлтиқлаб қайтди.

Бор машмаша Асилбекнинг унинг паррандаларига кўзи тушиб қолгач бошланди. Ишга милиция аралашди. Оққўрғон район суди эса "ишқибоз"нинг уч йил муддатга "катак"ка ҳукм қилди ва унинг ёшлигини ҳисобга олиб жазони кечиктирди.

НАЗОРАТСИЗ НАЗОРАТЧИ

Фариданинг ўзи назоратчи. Ташмачиларни тутади. Лекин бу сафар иш анча тескари кетди. Милиция ходимлари унинг ўзини тутиб олишди.

Ўша куни у Янгийўл шаҳридаги сут заводида навбатчилик қиларди. Тушлик чоғида ичкарида ҳеч ким қолмади ва Фарида бир килограмм қаймоқни кўтариб чиқди. Албатта бепул қаймоқ ҳаммага ҳам ёқадию, лекин назоратчига бу сафар текинга тушмади. 500 сўм жарима тўлади.

М. ҲАКИМОВ.

Ўзбекистон милициясининг 75 йиллигига

ҚАЙТА ҚУРИШ БОШИДА

Боши 1-бетда.

Бир неча ой ишлаганимдан сўнг Москва ёнига таътилга кетдим. 1985 йилнинг декабрь ойи ўрталарида санаторийга СССР ИИВ кадрлар бошқармасининг бошлиғи қўнғироқ қилиб, зудлик билан Тошкентга етиб боришимни сўради. Таътилим бошланганига ўн кун бўлган эди.

Кечқурун Домодедово аэропортига келдик, эрталабгача учишни кутиб ўтирдик, кейин Фрунзега қўниб, фақат эртаси кечқурун Тошкентга етиб бордик. Самолёт ёнида машиналар кутиб туришарди. Мени вазирликка олиб келишди. ИИВга кираверишдаги зинапояда генерал-полковник В. Лежепеков турарди. У билан бирга Ўзбекистон Компартияси Марказий қўмитасига бордик.

МҚнинг биринчи котиби И. Усмонхўжаевнинг хонасига кўтарилдик, у ерда бўлажак иккинчи котиб В. Анишчев ўтирган экан. Зудлик билан чақирилишимнинг сабаби ҳақида И. Усмонхўжаев дарҳол айтиб қўя қолди. Менга ички ишлар вазири лавозимини таклиф қилишди. Мен рад этдим, аммо И. Усмонхўжаев, В. Анишчев, ва В. Лежепеков мени таъбир жоиз бўлса сиқувга ола бошладилар ва бундай жавоб уларни қониқтирмаслигини билдирдилар.

Шу ўринда рад қилишимнинг сабаблари ҳақида айтиб ўтиш керак. Сабаблардан бири шунда эдики, мен ўша пайтдаги вазир армия генерали Федорчук томонидан ўтказилаётган ички ишлар идораларига раҳбарлик қилиш усулига ўта салбий муносабатда эдим. Бу ҳақда мен ўз вақтида КПСС МҚ маъмурий бўлимининг инструктори Садовский билан гаплашган эдим. У бу аҳвол узоқ давом этмаслигига ишора қилган эди. Лекин шунга қарамай КПСС МҚ маъмурий идоралар бўлимининг бошлиғи Савинков билан суҳбат чоғида яна илтимосимни қондиришларини ва менинг номзодимни вазир лавозимига кўрсатмасликларини, ўз ишимда қолдиришларини сўрадим. Савинков бу КПСС МҚ топшириғи деди, бўйсунишдан бошқа илож қолмади.

1985 йил декабрда мен вазир қилиб тайинландим. Шу заҳотиёқ кўплаб муаммолар пайдо бўлди. Тайинланишимдан сал илгари СССР ИИВ республикадаги асосий лавозимларда ишлаш учун 220 нафар ходим юборган эди. Биринчи кундан бошлабоқ, бу кишилар нима билан шуғулланаётганлари, қандай жойлашганлари билан қизиқдим. Ишлари айтарли даражада эмасди, зеро улар илгариги иш жойларида ўзларини оқлай олмаган кадрлардан иборат эдилар. Лекин айтишим керакки, уларнинг кўпчилиги шинам квартира, анчаси машина олишди. Таҳлилаб ўтмоқчиман, кўпчилик асосий лавозимларни улар эгаллаган эдилар. Масалан, Наманган, Қашқадарё, Жиззах, Навоий, Бухоро ИИБ бошлиқлари, ҚҚАССР ИИВ, Тошкент ИИБ, шунингдек Ўрта Осиё темир йўли ИИБ, жиноят-қидирув, БХСС, ДАН, меҳнат аҳлоқ тузатиш муассасалари, ташкилий-назорат, тергов бошқармаларининг бошлиқлари, вазирнинг учта ўринбосари (шу жумладан биринчи ўринбосари ҳам) Ўзбекистон Компартияси МҚнинг илтимосига кўра СССР ИИВ томонидан тайинланган эдилар.

Менинг кураторларим: МҚда иккинчи котиб — В. Анишчев, Вазирлар Кенгашида раиснинг биринчи ўринбосари — В. Огарок, ЎзССР Олий Кенгаши Президиумида Президиум раисининг ўринбосари А. Романовский эдилар.

Вазирликда мана шундай вазият юзага келган эди. Бунинг устига ИИВ ходимлари қамоққа олинаётган эдилар. Ҳаммаёқда "Гдлян, Иванов" овозалари. Дарвоқе, Гдлян билан бир неча марта учрашишимга тўғри келган.

Бир куни Иттифоқ ички ишлар вазирининг ўринбосари Демидов билан МҚ меҳмонхонасида бўлдим. У кавказлик бир киши билан гаплашди. Суҳбатни тугатиб, ёнимга келаётганида кавказлик: "Нима, ўртоқ Раҳимов ҳеч кимни тан олгиси келмайдими?" — деди. Мен: "Ким бўласиз?"— дедим. "Гдлянман"— жавоб қайтарди у. Фамилияси донг таратган, лекин исми-шарифи менга ҳеч нарса англатмаслигини айтдим. Шунда у ўзини таништирди — СССР Бош прокурори ҳузурида алоҳида муҳим ишлар бўйича катта терговчи.

Бу вақтга келиб мен кадрлар хизматидан Гдлян гуруҳига ёрдам бераётган ички ишлар идоралари ходимларининг рўйхатини тайёрлаб беришни сўрадим. Улар 750 нафардан ортиқ экан. Ходимларимизни бу гуруҳга ўтказишга рухсат берувчи бирорта расмий ҳужжат йўқ эди, ҳар ҳолда мен уларни топа олмадим. Ўринбосаримга ходимларни чақириб олиш тўғрисида топшириқ бердим. Нима бўлганини кўрсангиз эди.

Кўп ўтмай Гдлян вазирнинг биринчи ўринбосари Э. Дидоренко орқали қабул қилишимни сўради. Уларни қабул қилдим. Терговчи ҳибсга олишлар, сўроқлар, тортиб олинган қимматбаҳо буюмлар ҳақида икки соат гапириб ўтирди. Бу вақт ичида унинг ёрдамчиси Иванов бир неча марта қўнғироқ қилди. Кўп ўтмай қўнғироқдан кейин Гдлян менга: "Кўряпсизми, менсиз бир дақиқа ҳам яшай олишмайди"— дерди. Буларнинг ҳаммаси улар нақадар банд эканликларини кўрсатиш учун атайлаб уюштирилганлигини тушуниб турардим. Бизнинг кадрларимиз бу вақтга келиб Гдлян гуруҳидан асосан чақириб олинган эдилар. У суҳбат сўнгида 20 нафар терговчи қолдиришни илтимос қилди ва бу СССР ички ишлар вазири Власов билан келишилганлигини айтди. Мен шу заҳоти Власовга қўнғироқ қилдим. У Гдлян айтган гапни тасдиқлади. Ўз имкониятларимизни ўрганиб чиқиб, Гдлян гуруҳига 10 нафар терговчи ажратдик.

Республика ИИВга юборилган ходимлар талабларга жавоб бермаётганлиги ҳақида мен Власовга бир неча марта маълум қилганман. Бу Власовга ёқмади. Республикада эса бу ҳақда гап очишдан фойда йўқ эди. Кураторларим кимлар бўлганлигини юқорида айтиб ўтдим. Биринчи шахслар эса беқарор кишилар эдиларки, уларнинг олдига бундай масалалар қўйишни бефойда деб ҳисоблар эдим. Аммо ҳайъат мажлисларидан бирида Тошкент ИИБ БХСС бошқармаси бошлиғи ишдан олинганда катта шов-шув кўтарилгани эсимда. Қўнғироқлар, қўнғироқлар. Республика Компартияси Марказқўми томонидан ҳам, республика прокурори томонидан ҳам ҳеч қандай мадад бўлмади. Дарвоқе, прокурор Бутурлин Ўзбекистондан кетгандан кейин ҳам Республика Олий Кенгашининг депутати бўлиб қолаверганлигини тушуниб бўлмайди, чунки бошқаларни МҚ ташкилий бўлими тезда чақириб олган эди.

Ички ишлар вазири лавозимига Бакатин келгандан кейин аҳвол янада оғирлашди. Партия ходимлари нима учун ички ишлар идораларига юборилишини ҳеч қачон тушунмаганман. Власовнинг ўрнига келган Бакатин шундайлардан эди. Власов қандайдир даражада менга қулоқ соларди. Бакатин эса алифни таёқ деёлмаса ҳам, қирқ йил шу соҳада ишлаган мени ўргатмоқчи бўларди.

Бакатин Фарғонага келганида мен Наманганда эдим, лекин республика вазири сифатида Иттифоқ вазирини кутиб олгани бормадим. Биласизми бу мардлик эмасди, шунчаки, у билан гаплашадиган гапим йўқ эди ва мен Тошкентга учиб кетдим. Эртасига Бакатин Тошкентга келди ва мени Вазирлар Кенгаши қароргоҳига таклиф қилди.

Суҳбат жиддий бўлди. Фарғона воқеаларига баҳо беришда фикримиз умуман олганда ҳар хил эди. Мен тўғридан-тўғри у билан ишлай олмаслигимни айтдим, шунинг учун вазирлик лавозимидан бўшатишини сўрадим. Бу 1989 йил 14 июнда бўлган эди.

Бу давр ҳақида жуда кўп гапириш мумкин, кадрларни сақлаб қолиш учун мен қўлимдан келган ҳамма нарсани қилдим деб ҳисоблайман.

Ҳозир, Ўзбекистон мустақилликка эришиши муносабати билан кўплаб кадрлар, ноқонуний равишда бўшатилган ходимлар оқланмоқдалар, ишга қайтмоқдалар.

Ўша алғов-далғов йилларда ишлаганимга ҳеч ачинмайман ва ҳозир ўз хоҳишим билан истеъфога чиқиб, Ўзбекистон Республикаси ИИВнинг Олий мактабида мамнуният билан дарс бераяпман.

Яна бир нарса хусусида икки оғиз сўз. СССРда уюшган жиноятчилик ҳақидаги масала республика ИИВнинг турли даражаларида бир неча марта кўтарилган эди. Буни бутунлай назарга илишмади. Уюшган эмас, балки гуруҳ бўлиб жиноят қилиш бор деб ҳисобланарди. Фақат 1988 йил декабрда республика ИИВнинг ташаббуси билан СССР ИИВ ҳайъатида уюшган жиноятчилик тўғрисидаги масала кўриб чиқилди ва ниҳоят у СССР, шу жумладан Ўзбекистонда ҳам мавжудлиги расмий равишда эътироф этилди. Бу вақтга келиб у жиноят оламининг кўп миллионли найранглари учун ажойиб иқтисодий база бўлиб қолган эди.

Республика ИИВ кўп йиллар давомида СССР ИИВнинг ўта қаттиқ назорати остида бўлди. СССР ИИВ ва бошқа идораларнинг ходимлари бу ерда ойлаб ўтиришарди. Маҳаллий кадрлардан бўлган раҳбарларга ишонч йўқ, деган тасаввур ҳосил бўларди ва уларнинг ҳаммаси ёрдам бериш кўриниши остида амалга ошириларди, ваҳоланки, ушбу ёрдамчиларнинг ўзларини кўп нарсага ўргатиш керак эди.

Шуни таъкидлаб ўтиш керакки, Ўзбекистон милициясининг тажрибаси бой, бу ерда ишлаётганларнинг аксарият кўпчилиги малакали кадрлардан иборат. Бугунги кунда ички ишлар идоралари тажрибаси ва нуфузини кўтариш учун барча имкониятлар мавжуд...

Ҳужжатсиз, лекин граната билан

— Наряд, сафлан!..

— Буюраман...

Тошкент ИИБ пост-патрул хизмати суткали наряди ўз хизматларини айнан шу сўзлар билан бошлайди.

67-автопатрулдагилар милиция катта сержанти Ж. Тўхтасинов, бўлим командири, милиция сержанти А. Садибеков ва ҳайдовчи милиционер П. Муродов навбатчилик оғир ўтишини хаёлларига ҳам келтиришмасди.

Кечки соат еттиларда Тошкент вино заводи яқинидаги бекатда катта бозор сумка кўтариб олган киши уларга жуда шубҳали кўринди.

— Машинани яқинроқ ҳайданг, — деб буюрди командир. Милиция катта сержанти Ж. Тўхтасинов машинадан чиқиб, ўзини шубҳаланган кишига таништирди. У эса беписандлик билан қаради.

— Ҳужжатингизни кўрсатинг!

— Мен ҳужжатимни ўзим билан олиб юрмайман.

— Сумкангизда нима бор? — деб сўради А. Садибеков.

— Айтарли ҳеч нарса йўқ, шунчаки майда-чуйдалар.

— Кўришга рухсат этинг?

— Ҳа, албатта, марҳамат. У бепарво, салобат билан вазмин турар эди. Сумкани кўздан кечираётган катта сержант Ж. Тўхтасиновнинг диққатини арзимас нарсалар тагида ётган кичикроқ ўлчамдаги сумка ўзига тортди.

— Бунисида нима бор?

Бу савол кишининг юзидаги ҳалиги бепарволикни дарҳол тарқатиб юборди.

— Шундай, машинанинг баъзи бир эҳтиёт қисмлари, бугун бозордан сотиб олган эдим.

— Кўрсам бўладими?

У саволга жавоб бермади.

Жумахўжа иккинчи сумкани олиб, текшира бошлади. У ерда ҳеч қандай эҳтиёт қисмлар йўқ эди... Бир оз муддатдан сўнг сумкада: иккита жанговар граната, "Калашников" автоматига мўлжалланган 8 қути ўқ-дори, 3 та портловчи-пакет, гранатанинг 2 та портлатувчи мосламаси, армия намунасидаги противогаз борлиги аниқланди. Қўлга олинган шубҳали киши тез орада Ҳамза райони ички ишлар бўлимига келтирилди. Дарҳол тузилган тезкор-тергов гуруҳи ўз ишини бошлади.

Қидирув давомида шу қуролланган гуруҳнинг яна уч нафар қатнашчиси аниқланди. Уларнинг хонадонлари тинтув қилинди. Натижада танкка қарши қўлланиладиган гранаталар, ўқ-дори, автомат учун ўқдонлар ва ҳаммасидан ҳам ажабланарлиси милиция формаси топилди.

Эсингизда бўлса мақоламизни 67-автопатрул экипажининг тинч ҳаёт даврадаги хизматидан бошлаган эдик. Фақатгина уларнинг сезгирлиги шарофати билан, орттирилган тажрибалари натижасида ўта хавфли жиноятчилар гуруҳи қўлга олинди.

Ҳозир бу қуроллар қай тарзда ҳибсга олинганлар қўлига тушиб қолганлиги аниқланмоқда.

Р. СОЛИЕВ,
милиция лейтенанти.

Суратда: тинтув пайтида топилган қуроллар.
И. ГАМБУРСКИЙ тайёрлаган сурат.

ҚАДИМИЙ ШАҲАР УЧАСТКА ВАКИЛИ

Агар сиз қўҳна Хоразм диёрида бўлиб, мазаси тилни ёрадиган қовунларидан татиб кўрмасангиз ҳайрон бўлмасликлари мумкин. Лекин шу юртнинг оллоҳ томонидан сақланиб келаётган, асрлар оша барҳаёт қадимий Хива шаҳрини зиёрат қилмасангиз, буни ҳазм қилолмайдилар.

Хива шаҳар ички ишлар бўлими участка вакили, милиция катта лейтенанти Р. Рўзметов ҳикоя қилиб берганлари қанчалик аниқ эканлигини билмайману, аммо унинг сўзларини ўзгаришсиз келтираман. Мана икки йилдирки, у Ичанқалъа (ички қалъа) деб аталувчи участкада хизмат қилади.

Дунёнинг турли бурчакларидан келаётган кўплаб сайёҳлар бу гўзал маконга афсоналарга кўра машҳур инжил қаҳрамони Нойнинг ўғли Сим асос солганлиги, буюк алломаларимиз Абу Райҳон Беруний, Абу Али Ибн Сино, Муҳаммад ибн Муса ал-Хоразмийлар шу ерда яшаб ижод этганликлари, алгебра ва алгоритм фанлари шу қўҳна юртдан бутун жаҳонга тарқалганлиги, ва ниҳоят, ҳозирда томоша қилувчилар учун 36 та мадраса ва 8 та музей очилганлиги ҳақида таништириб юрувчи ходимларнинг ҳикояларидан эшитиб оладилар.

Лекин биз мақоламизда кўпчилик бехабар бўлган нарсалар тўғрисида сўзламоқчимиз. Менинг суҳбатдошим учун унинг хизмати ҳам тақдир, ҳам қизиқишдир. Ҳар ҳолда, мен шундай фикрга бордим. Тақдир эканлиги шундаки, Равшанбек шу қадимий қалъа бағрида туғилди, ўсиб улғайди. Қизиқишда, у ўз шаҳрининг тарихини ҳар қандай тарихчидан кам билмайди. Кичик, тор ва чигал кўчаларини бемалол аниқ кўрсатиб бера олади. Бу эса осон иш эмас. Участка майдони 26 гектар. Тўртта кўчасида 278 та турар жойлар

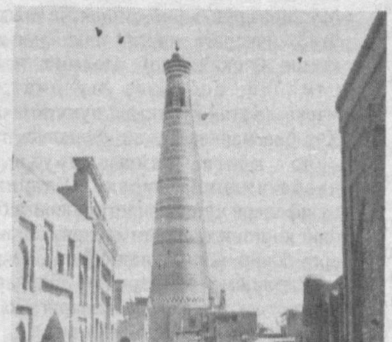

қурилган, бу ерда 1800 га яқин фуқаро яшайди. Дам олиш кунлари эса сайёҳлар билан бир қаторда ўз юмушлари билан келувчилар сони 15 минг нафарга етади.

— Ҳа, муаммолар етарли, албатта, — дейди Р. Рўзметов.

Биз унинг шинам ва қулай таянч пунктига жойлашиб оларканмиз, ойнадан қуриб битказилмай қолган афсонавий Калта минорни томоша қилардик.

— Охирги пайтларда жиддий жиноят содир бўлгани йўқ, 6 та ўғирлик қайд қилинди, улардан тўрттаси фош этилди. Ҳуқуқ-тартиботни сақлаш шу участкада истиқомат қилувчи одамлар билан мулоқотнинг яхшилигидандир. Уларнинг кўпчилиги менга барча ишларда яқиндан ёрдам бериб келмоқдалар. Р. Мадраимов раҳбарлигидаги маҳалла қўмитаси билан биргаликда жамоатчи-дружиначиларнинг навбатчилик графиклари тузиб чиқилди. Қирқ нафар атрофидаги бу одамлар ҳар куни иккитадан кеч соат 18.00 дан ярим тунгача ёритқичлар билан ҳудудни айланиб юришади. Ҳар бир шубҳали шахс ва автомашиналар тўғрисида махсус дафтарчага ёзиб боришади. Шу йўл билан келаётган маълумотлар менинг ишимда катта ёрдам беради, чунки ҳар бир майда нарсалар ҳам эътиборга олинган бўлиб, баъзида улар кўп ишларни ҳал қилади. Ҳар доим Х. Абдуллаев, Д. Ражабов, Хива қўриқхонаси дирекциясининг ишчиси У. Машарипов, маҳалла қўмитасининг котиби С. Ортиқовларга суянаман.

Участкада қарийб 800 нафар ўсмир бор. Сўнгги пайтларда улар томонидан қонунбузарлик анча камайди, сабаби кўпчилиги иш билан машғул.

Маҳалла қўмитаси бошчилигида бўш ётган бинода кичикроқ спорт зал қурдик. Бу ерда болалар кураш ва бокс билан шуғулланишяпти. Ёши каттароқлари кулолчилик, темирчилик устахоналарида ҳар хил эсдаликлар, зеб-зийнатлар ясашда ёрдам беришади. Кўпчилик болалар эса дружиначи сифатида ҳам яхши иш олиб боришмоқда.

Мана, биз яна қадимий шаҳарнинг тор кўчаларидамиз. Паҳлавон Маҳмуд мавзолейига таъзим бажо келтириш учун келин-куёвлар узоқ-узоқдан ташриф буюрадилар. Бу ажойиб удум уларнинг ҳаётида бир умр эсда қолади. Биз ҳам муқаддас қудуқдан сув олиб ичдик.

Қадимий шаҳар участка вакили биз билан хайрлашаётганда, ботаётган қуёш ажойиб Ислом ҳожи минораси тепасида эди.

Бугунги кун жуда тинч ўтди бундан кейин ҳам кўҳна Хивада осойишталик ҳукм суришини тилаб қоламиз.

А. СТЕПАНОВ.

Республика қўриқлаш идораларининг 40 йиллигига

МАСЪУЛИЯТНИ ЧУҚУР ҲИС ЭТИБ

Мустақил Ўзбекистоннинг мулкини қўриқлаш ва ҳимоялашнинг катта юки ички ишлар идоралари ҳузуридаги қўриқлаш бўлинмалари зиммасидадир. Ана шу хизмат ходимлари зиммасига давлат, жамоат ва фуқароларнинг шахсий мулкини жиноий ҳаракатлардан ҳимоя қилиш вазифаси юклатилган. Ушбу хизмат ўз фаолиятини бундан қирқ йил олдин бошлаган эди.

Дастлабки йилларда у дўкончалар, кичик омборлар, маиший хизмат кўрсатиш устахоналарини қўриқлаши лозим эди. Қоровуллар таркиби ҳам ҳар хил калибрдаги "берданка"лару ҳуштаклар билангина қуролланганди. Ҳаракатланувчи техникалари эса 5 мотоцикл ва 49 велосипеддан иборат бўлган.

Объектларни қўриқлашда милиция ҳузуридаги идоралардан ташқари қўриқлаш хизматининг ҳам ижобий тажрибаси эътиборга олиниб, бундан кейин халқ хўжалиги объектларини қўриқлаш ишларини уларга юклатиш мақсадга мувофиқ деб топилди.

Ўша даврларда корхона, ташкилот ва муассасаларни қўриқлаш борасидаги кўрилган чора-тадбирлар яхши натижаларга олиб келганлигига қарамасдан, мақсад режадагидек бормас, товар-моддий бойликларни ишлаб чиқарувчи корхоналардаги ўғрилик камаймас эди.

Олтмишинчи йилларнинг ўрталарига келиб, идоралардан ташқари қўриқчиликнинг қоровул ва постлар бригадирлари ўрнига тунги милиция хизматини тузиш режалаштирилди. 1964 йилда эса, Чирчиқ шаҳрида республика Вазирлар Кенгашининг рухсати билан тажриба сифатида Ўзбекистонда биринчи тунги милиция бўлинмаси фаолият кўрсата бошлади. Унинг шахсий таркибига объектларни қўриқлаш билан бирга постлар ҳудудида ёки патруллик йўналишларида жиноий хатти-ҳаракатларнинг олдини олиш, жамоат тартибини сақлаш вазифалари ҳам юклатилди.

Бугунги кунга келиб 191 шаҳар ва район ИИБлари ҳузуридаги қўриқлаш бўлинмалари таркибида қўриқлаш милиция хизмати фаолият кўрсатиб турибди. Халқ хўжалиги объектларини ҳимоялаш, жиноятчиликка қарши кураш ва жамоат тартибини сақлаш учун республика ҳудудида 12 авто, 82 мото, 172 пиёда милиция патруллик йўналишлари ишлаб чиқилган. Улар уч ярим мингга яқин халқ хўжалиги объектларини ўз ҳимояларига олганлар.

Қўриқлаш бўлинмалари ўзларининг илк фаолият кўрсата бошлаган давриданоқ замонавий асбоб-ускуналардан фойдаланишга катта эътибор бериб келган. Идорадан ташқари қўриқчиликда марказлаштирилган назорат пультидан фойдаланиш шулар жумласидандир.

1964 йилда республика бўйича биринчи бўлиб Тошкент шаҳрида марказлашган қўриқчилик пунктлари вужудга келди. 33-сон автоматик телефон станцияси негизида 200 рақамга мўлжалланган ясама пульт ўрнатилди. У, асосан, савдо нуқталарини назорат қиларди.

Ҳозирда эса марказлашган қўриқлаш пунктлари 16 мингдан ортиқ халқ хўжалиги объектлари ва фуқароларнинг 28 мингга яқин хонадонини ўз ҳимояси остига олган.

1987 йилда Тошкентнинг Ҳумоюн мавзесида илк бор домофонлар амалда қўлланилган ва улар билан 192 хонадон жиҳозланган эди., Айни вақтда эса бу кўрсаткич 25 мингни ташкил этади.

Қўриқлаш хизмати давлат, жамоат ва шахсий мулкни қўриқлашга ихтисослашган давлат миқёсидаги ягона масъул ташкилот ҳисобланади. Ўзбекистондаги деярли барча йирик корхоналар, ташкилотлар, муассасалар унинг ишончли ҳимоясидадир. Буларни давлат ва жамғарма банклари, муассаса ва корхоналарнинг хазинахоналари, музейлар, қурол-яроғ, қимматбаҳо металлар сақланадиган омборлар сингари ўта муҳим объектлар ташкил этади.

Бугунги кунда Республика "Қўриқлаш" бирлашмаси соҳасига милиция, ҳарбийлашган қоровул ва назоратчилик бўлинмалари киради. Ҳарбийлашган ва қоровул хизмати бўлинмалари бошқа объектлар билан бир қаторда халқ хўжалигининг ўн мингта яқин объектини ҳам қўриқламоқда. Бу ички ишлар идоралари ҳузуридаги қўриқлаш бўлинмалари ихтиёридаги объектларнинг оз қисми бўлишига қарамай, ҳарбийлашган соқчилик ўқчилари ва қоровуллар томонидан минглаб талончи ва ўғрилар ушланадики, улардан олинган маҳсулотларнинг умумий таннархи юз минглаб сўмни ташкил қилади.

Қоровул ва ҳарбийлашган соқчиликнинг ўқчиси ўз-ўзича иш олиб бормайди, албатта. Улар ҳар доим милиция ходимлари билан мустаҳкам алоқада бўладилар ва уларнинг биринчи хабарлариданоқ жиноятчини ёки ўғрини ушлаш учун ёрдамга шошиладилар.

Қўриқлаш милиция нарядлари энг тезкор, деб тан олинган. Ҳар йили улар томонидан фақат қўриқланаётган объектларда ўғрилик ёки бошқа тажовузкорлик ҳаракатлари содир қилгани учун икки мингта яқин шахслар қўлга олинади.

Бугун ички ишлар идоралари ҳузуридаги қўриқлаш бўлинмалари фан ва техниканинг энг янги ютуқлари асосида яратилган замонавий ташвишогоҳ воситалари билан жиҳозланган. Қўриқлаш техника воситалари орасида ҳажмли, инфрақизил, фотоэлектрли, радиотўлқинли асбоб ва узаткичлар, шунингдек, микропроцессорли ва ҳисоб техникаси қўлланиладиган автоматлаштирилган тармоқ, биноларда жойлашган ҳар хил жиҳозлар ва хоналарни қўриқлашга мослаштирилган телевизион қурилмалар мавжуд. Айни вақтда қўриқланаётган барча нуқталар ташвишогоҳлар билан жиҳозланган.

Ўта муҳим объектлар ташвишогоҳларнинг бир неча ҳимоя босқичи билан таъминланган. Мўъжиза рўй бериб, жиноятчи ташқи босқичдан ўтиб, ичкарига кирган тақдирда ҳам ҳажмли ҳимоя босқичи деб аталмиш чегарадан ўта олмайди; асбоблар шу оннинг ўзидаёқ марказлашган қўриқлаш пунктига хабар беради. Ҳар бир марказлашган қўриқлаш пунктида бир неча қўлга олиш гуруҳи мунтазам навбатчиликда туради. Уларнинг асосий вазифалари қўриқланаётган жойга бегона кишининг киргани ҳақидаги хабарни олган заҳоти ўша ерга бориб, жиноятчини қўлга олишдир.

Бирлашма раҳбарияти кадрларни танлаш, ўқитиш ва тарбиялаш ишларига катта эътибор бериб келмоқда. Ҳозирда қўриқлаш бўлинмалари жипслашган, байналмилал жамоадир. Ходимларимиз ўз вазифаларини сидқидилдан бажариб келмоқдалар. Жумладан, Учқудуқ шаҳар ИИБ ҳузуридаги қўриқлаш бўлинмасининг бошлиғи милиция капитани А. Собиров, Ғиждувон райони ИИБдан милиция лейтенанти В. Тўхтаев, Ғаллаорол райони ИИБдан милиция сержанти Ҳ. Бобохонов, Навоий шаҳар ИИБдан участка бошлиғи Қ. Жўраевлар бошқаларга ўрнак бўлиб келмоқдалар.

Ёш авлодни тарбиялашда ички ишлар идоралари ва қўриқлаш бўлинмалари фахрийлари яқиндан ёрдам беришмоқда. Уларнинг тажрибаси, билими, шахсий таркиб орасидаги тарғибот ишлари ўз самарасини бериб келмоқда. Шуни алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиманки, истеъфодаги милиция генераллари Ш. Ҳасанбоев, Ж. Аъзамов, полковниклар К. Эргашев, А. Аҳмедовлар томонидан қилинган ишлар таҳсинга лойиқдир. Улар жиноятчилик ва ташмачилик билан курашда нафақат ўзларининг маслаҳатлари билан, балки баъзи бир тадбирларда бевосита иштироклари билан ҳам яқиндан ёрдам беришмоқдаки, бу бизни жуда руҳлантиради.

Ўзининг 40 йиллик тарихи мобайнида "Қўриқлаш" бирлашмаси суст жиҳозланган хизматдан ички ишлар идораларининг йирик хизматларидан бирига айланди. У ўзининг илк даврларида кичик-кичик объектларни қўриқлаган бўлса, бугунги кунга келиб ҳукумат бинолари, саноат объектлари ва бошқа ўта муҳим жойларни ишонч билан ўз ҳимояси остига олган.

Ҳ. Р. УБАЙДУЛЛАЕВ,
Ўзбекистон Республикаси ИИВ ҳузуридаги "Қўриқлаш" бирлашмаси бошлиғи, милиция полковниги.

БУРЧГА САДОҚАТ

Андижон вилояти ички ишлар идоралари ҳузуридаги қўриқлаш бўлинмалари ходимларига бозор иқтисодиётига ўтиш даври анча-мунча ташвиш келтирди. Аммо бурчларига садоқатли ходимлар ўз вазифаларига зарра ҳам эътиборни сусайтирмай, ўзларининг 40 йиллик байрамларини муносиб кутиб олиш учун кўпгина ишларни амалга оширдилар.

Андижон шаҳар ИИБ ҳузуридаги қўриқлаш бўлими кичик нозири милиция сержанти З. Назаров кечаси шу бўлим қоровуллари Р. Йўлдошев ва Ғ. Аҳмедовлар билан биргаликда объектларни кўздан кечириб келишмоқда эди. Уй қурилиши комбинати ёнида шубҳали шарпаларни кўриб қолишди. "Шарпа"лар қўлидаги юкнинг оғирлиги қоронғу кечада ҳам сезилиб турарди. Милиция формасидаги йигитларни кўриб улар қочишга уриндилар, аммо қўриқлаш хизмати ходимларининг эпчиллиги туфайли узоққа кетолмадилар. Қўлга тушган, ҳеч қаерда ишламайдиган Т. Х., Р. К,, ва А. Хлар корхона ошхонасидан 80 килограмм гўштни ўғирлашган экан.

Андижон "Электродвигатель" заводини қўриқлаб турган милиция сержанти И. Усмонов ва милиция кичик сержанти У. Матхолиқов кечаси соат 12 ларда ҳеч қаерда ишламайдиган Р. Йўлчиевни ушладилар. Бу шахс заводнинг 1-цехидан 6 минг 50 сўм турадиган моторни ўғирлаб кетаётган экан.

Қўриқлаш ходимларининг қўлига қорамол ўғрилари ҳам тушиб туради. Оламушук қишлоғидаги чойхона хизматчиси Х. З. шундайлардан бири. Бу йигит Тошматов номли жамоа хўжалигида истиқомат қилувчи Ф. Т. ҳовлисидан сигир ўғирлаб, етаклаб кетаётганда Жалолқудуқ райони ИИБ ҳузуридаги қўриқлаш бўлинмаси милиционерлари — милиция катта сержанти Х. Тиллаев ва милиция кичик сержанти Ф. Исомиддиновлар тутиб олишди.

Хўжаликда ҳамма нарса керак бўлиб қолади, деган ўйдаги шахслар металлом ҳам ўғирлашади. Андижон уй қурилиши комбинати пайвандчиси О. У. тракторчи И. У. билан тил бириктирди. Унинг тракторига 400 килограмм темир юклаб, дарвозадан чиқиб кетишаётган пайтда қўриқлаш бўлимининг участка бошлиғи Я. Каримовнинг сезгирлиги туфайли қўлга тушишди.

Кечаси соат уч яримларда Андижон шаҳар ИИБ ҳузуридаги қўриқлаш бўлими катта нозири милиция лейтенанти К. Мақсудов шу бўлим қоровули А. Мамасаидов билан биргаликда уч шахснинг тугун кўтариб кетишаётганини кўриб қолишди. Номаълум шахслар милиция ходимининг тўхташ ҳақидаги талабларига бўйсунмай, жуфтакни ростлашга уриндилар. Қочаётганларнинг биттаси — йигирма ёшли, ҳеч қаерда ишламайдиган Б. Н. қўлга тушди. Тугунлар очилиб, бор нарсалар қаралганда фақат хорижда ишланган моллар чиқди. Улардан кичик бир дўкон очса ҳам бўларди. Ўғирланган молларнинг орасида курткалар, футболкалар, эркаклар кўйлаклари, шимлари, кроссовка ва шиппаклар бор эди, буларнинг умумий нархи 40 минг сўмдан ошиб кетганди. Суриштиришлар шуни кўрсатдики, аёл ўз дўстлари билан қўриқланмайдиган тижорат дўконини ўмаришган экан. Жавобгарликдан қўрққан Б. Н. қўриқлаш хизмати ходимларига 80 минг сўм пора таклиф қилди. Ҳаром йўлга ўтган бу жувон милиция ходимларини ўзига ўхшатган бўлса керак.

Қўриқлаш хизматининг ходимлари содир этилган жиноятларни очишда ҳам моҳирлиқ кўрсата оладилар. Яқинда Андижон трикотаж фабрикаси ҳудудида жойлашган "Намуна" ижара фабрикасидан шаҳар ИИБга қимматбаҳо тола ўғирланганлиги тўғрисида ариза тушди. ИИБ раҳбарияти жиноятни очиш учун ўғирлик содир этилган жойга қўриқлаш бўлими батальонининг бошлиғи лавозимини вақтинча бажарувчи милиция катта лейтенанти К. Тўхтаев ва рота командири милиция катта лейтенанти Р. Юсуповни юборди. Тезкор ва моҳирона кўрилган чоралар натижасида ушбу фабрика ишчиси П. И. ва 5- автоколонна ҳайдовчиси Т. Н.лар ушланди. Шунчалик қисқа вақт ичида фош бўлишларини кутмаган бу икки шахс ўғирланган молни қаерга яширганликларини айтиб беришга мажбур бўлдилар. Шу нарсалар аниқландики, улар эрталаб соат олтида давлат нархи 90 минг сўм келадиган толани машинага ортиб "Бобур" ширкатига олиб бориб яшириб қўйишган.

Мисолларни келтиришимдан мақсад, корхона, ташкилот, муассаса ва товар-моддий бойликлар сақланадиган, ишлаб чиқариладиган объектлар раҳбарлари ҳеч иккиланмай қўриқлаш хизматига мурожаат қилишлари мумкин. Ана шунда давлат мулки ишончли қўлларда бўлади.

А. НУРМАТОВ,
милиция подполковниги.

Давлат суғуртаси каби кафолат берилади

Мирobод райони республика пойтахтидаги энг йирик районлардан бири, шунинг учун ҳам РИИБ ҳузуриддаги қўриқлаш бўлими олдида турган вазифалар ҳам анча мураккаб.

— Бугунги кунда 324 та халқ хўжалик биноси ва фуқароларнинг 2200 дан ортиқ хонадони бизнинг ҳимоямизда, — дейди бўлим бошлиғи милиция капитани Я. Алиев. — Қўриқланаётган энг муҳим объектлар орасида "Қизил тонг" ва "Учқун" тикувчилик бирлашмалари, "Подьёмник" заводи, йирик районлараро саноат базаси каби катта объектлар бор. Булардан ташқари марказлаштирилган пультга 20 та жамғарма банки ва 17 та тижорат дўкони уланган. Хуллас ходимларимиз зерикиш нима эканлигини билишмайди. Улар, аттестациядан ўтганлар билан қўшиб ҳисобланганда 900 кишидан ортиқ. Аслини олганда ҳар куни у ёки бу МҚПдан ташвишли хабар келиб туради. Олдини олиш ишларига ҳам кўп вақт сарфлаймиз.

Қўриқлаш хизматининг қимматлашуви туфайли баъзи корхоналар шартномаларини қайта тузишга ошиқмаётирлар. Раҳбарларни кўндиришга тўғри келмоқда. Гап шундаки, қўриқлаш бўлими мол-мулкнинг даҳлсизлигига кафолат беради ва агар қўриқланаётган объектда бизнинг айбимиз билан ўғирлик содир бўлса, биз кўрилган зарарни қоплашга мажбурмиз. Бошқача қилиб айтганда, кимдир бино ёки хонадонини қўриқлашга қўйса ўзига хос суғурта қилган бўлади.

Хизматимизни қўриқлаш ва ёнғинга қарши ташвишогоҳ воситалари билан таъминлашда муаммолар юзага келмоқда, — деб

Республика қўриқлаш идораларининг 40 йиллигига

БИРЛАШМА ТЕЛЕТАЙПИ ХАБАР ҚИЛАДИ

Тўқимачилик райони ИИБ ҳузуридаги қўриқлаш бўлими милиционерлари — милиция катта сержанти А. Тоғаев ва милиция кичик сержанти А. Тошев хизматдан қайтаётган вақтларида Вобкент автошоҳбекати ҳудудидан келаётган тўполон ва бақириқ товушларини эшитишиб, ўша томонга йўл олдилар. У ерда номаълум шахснинг бир тўда одамлар орасида иккинчи бир номаълум шахсга тўппонча ўқталиб турганининг гувоҳи бўлишди. Қурол тортиб олинди. Бировнинг умрини паймол этишга уринган кимса муқаддам судланган Равиль Х. экан.

* * *

Бухоро ип-газлама комбинати бўяш-пардозлаш фабрикасини қўриқлаётган взвод командири милиция капитани С. Мирфайзов ва милиционер Р. Самиевлар шу фабрика ишчилари — Х.А, Р.Б, И.Э ва Х.Хларни нархи 5 минг 820 сўмлик 485 метр читни ўғирлаб кетаётган пайтларида қўлга олдилар.

* * *

Олмалиқ шаҳар ишчиларни таъминлаш бошқармасига қарашли 88-мебель дўконидан деворни бузиб, нархи 6 минг 570 сўмлик гилам, 345 сўмлик телефон аппаратини ўғирлаб кетаётган пайтда ИИБ ҳузуридаги қўриқлаш бўлими 2-марказлашган қўриқлаш пункти ходимлари томонидан ҳеч қаерда ишламайдиган уч шахс қўлга олинди.

* * *

Бўстонлиқ райони ИИБ ҳузуридаги қўриқлаш бўлинмаси ходимлари — милиция сержантлари Ф. Жамолов, Ж. Раҳимов ва Р. Мирзатоевлар 7-сон кийим-кечак дўконида В. М. ва Е. Мларни жиноят устида ушладилар. Маълум бўлишича, кўрсатилган шахслар аввал ҳам фуқароларнинг хонадонларидан олти бор ўғирлик содир қилишган экан.

* * *

Кечаси соат иккидан ўн дақиқа ўтганда Қибрай райони ИИБ ҳузуридаги қўриқлаш бўлими қоровуллари К. Мусаев, А. Цимбал, Р. Мусаев ва Ч. Урмашевлар яхна ичимликлар ишлаб чиқариш корхонасига қарашли 4-омборхонадан 17 қоп шакарни ўғирлаб кетмоқчи бўлган Б. О.ни ушлашди.

Телетайпда милиция катта сержанти Р. ТОШКЕНБОЕВ навбатчилик қилди.

ҚОНУНБУЗАРЛАР ҚЎЛГА ОЛИНДИ

Содир этилган жиноятнинг очилиши, албатта, ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари ходимларининг моҳирлиги, билими, сезгирлиги ва шунга ўхшаш бошқа фазилатларига боғлиқ. Буни ҳамма билади. Жиноят бир-неча соат мобайнида очилган ҳолатлар милиция фаолиятида жуда кўп учрайди. Аммо у бир неча дақиқада очилиб, қонунбузар қўлга олинганини эшитганмисиз?

Ана шундай воқеа Бухоро шаҳрида бўлиб ўтди. Ф. Хўжаев райони ИИБ ҳузуридаги қўриқлаш бўлими пост милиционерлари Д. Тоиров ва Ю. Бафоевларнинг қўриқлаш йўналишида "ТИМ" савдо уйининг воситачи дўкони бор. Икки милиция ходими кечаси билан туриб, хизмат бурчларини адо этишди. Эрталаб соат саккизларда сотувчи Ф. Р. га дўконни топширдию бўлимга йўл олишди.

Ф. Р. дўконни қабул қилгандан сўнг орадан анча вақт ўтиб ички ишлар бўлими навбатчи қисмига қўнғироқ қилиб, ҳовли томондаги деворда тешик борлиги ва моллар ўғирланганлигини айтди.

ИИБ ва қўриқлаш бўлими ходимларидан тузилган тезкор-оператив гуруҳ жойни текширса, ҳақиқатан ҳам тешик бору, аммо у кўпроқ "сичқоннинг инига" ўхшарди. Бу ҳол милиция ходимларида шубҳа уйғотди. Улар Ф. Р. дан шахсий "Москвич" автомашинасини очишни илтимос қилдилар. Сезгирлик бу гал ҳам алдамаган эди. Машина ичидан номаълум шахслар томонидан ўғирланди, деб айтилган 30 минг сўмлик мол чиқди.

ҲАММА ЎЗ ИШИГА УЛГУРДИ

42 ёшли тошкентлик Х. М. спиртли ичимликларнинг таркибида зарарли моддалар борлиги, истеъмол қилинса одам организмига ёмон таъсир қилишини билмас экан. У мева шарбатидан бижғитиб олинган ичимликни жуда хуш кўраркан.

Аммо ўша куни омади келмади: орзу қилгани Абай кўчасида жойлашган 33-дўкон ичида, ўзи эса кўчада қолди. Шу ерда анча вақт ўралашиб юриб, ниҳоят иш куни тугаб, ёпилган дўкон ичига қандай қилиб кириб кетганини билмай қолди. Шайхонтоҳур райони ИИБ ҳузуридаги қўриқлаш бўлими 2-марказлашган қўриқлаш пункти қўлга олиш гуруҳи аъзолари: милиция сержантлари А. Жаксиликов, А. Аширбеков ва К. Норбековлар дўкондан ташвиш хабари тушиши билан ўша жойга етиб келдилар. Шу уч минут ичида Х. М. Гиннеснинг рекордлар китобига битса арзигудек иш қилди. У қоронғу бурчакка яшириниб олиб, икки шиша винони ичиб улгурганди.

Шундай қилиб милиционерлар ҳам, Х. М. ҳам ўз ишини битирдилар...

Э. МИРЗОАДҲАМ ўғли.

ТЕКИН ТЕШИБ ЧИҚАДИ

Тошкент бош универсал дўкони республикамиздаги энг йирик савдо ташкилоти десак янглишмаймиз. Унга кунига юз минглаб одамлар ташриф буюрадилар. Бирлари харидоргир мол қидирса, бошқалари музейга келгандек айланиб юришади. Яна бир учинчи тоифа одамлар борки улар шундай катта дўконда "ит эгасини танимаса керак" деган хаёлга боришади. Тошкент шаҳар ИИБ ҳузуридаги "Қўриқлаш" бошқармаси полки ходимлари шундай тоифадагиларни қўлга олмасдан қўймайди. Шу полк 4-рота ходимлари фаолиятининг бир куни тўғрисида баён қилмоқчиман.

Милиция кичик сержанти А. Охунов савдо қаватларини кўздан кечириб юриб, ниҳоятда безовталанаётган аёлни кўриб қолди. Ўзига томон келаётган милиционерни кўрган аёл тўдага ўзини урди. Аммо унинг бу уринишлари бефойда кетди. Аниқланишича, унинг қўлидаги 825 сўмлик эркаклар жемпери трикотаж бўлимидан ўғирланган экан.

Ўша куни тонгги соат олтиларда яна бир воқеа содир бўлганди. Милиция кичик сержанти П. Ўташев ғалати товушни эшитиб атрофни кузата бошлади ва 5-қаватдан осилиб турган арқонни кўриб қолди. Шу заҳоти наряд раҳбари милиция катта сержанти ҳамда полк навбатчиси милиция лейтенанти Б. Қорабеков, дўкон маъмури М. Абдусаматовлар чақирув асосида етиб келишди ва дўкон ҳар томонлама ўраб олинди. Маъмур иштирокида дўкон очилиб, қидирув ишлари бошлаб юборилди. 5-қаватнинг вентиляция шахтаси ичига яшириниб олган йигит ушланди. 18 ёшли Дмитрий Ю. ҳаммаси бўлиб давлат нархида 203 минг сўмлик (!) молни олиб чиқиб кетмоқни ният қилган экан.

Иккала факт бўйича ҳам Шайхонтоҳур райони ИИБ томонидан тергов ишлари бошлаб юборилди.

И. САИДАҲМЕДОВ,
милиция капитани.

ТАШМАЧИЛИККА ЧЕК ҚЎЙИЛДИ

"Навоийазот" ишлаб чиқариш бирлашмаси Ўрта Осиёдаги энг йирик корхоналардан бири ҳисобланади. Ўн мингдан ортиқ ишчи ва хизматчилар ишлаб чиқарган маҳсулотлар — минерал ўғитлар, аммиак, синтетик тола-нитрон, халқ истеъмол моллари нафақат республикамизнинг вилоятларида, балки яқин ва олис хорижда ҳам машҳур.

Ишчиларнинг кўпчилиги садоқат билан меҳнат қилиб, ўз корхонасининг донғини дунёга таратган. Аммо, беш бармоқ баробар эмас, деганларидек бирлашма шаънига доғ туширадиган шахслар ҳам учраб туради.

Бир вақтларда бу ерда ўғирлик ҳоллари кўпайиб кетганди. Корхонага қарашли ҳарбийлашган соқчилик бўлими ўқчилари ташмачиликнинг олдини ололмади. Аҳвол шу даражада жиддийлашиб кетдики, 1991 йилнинг июнь ойидаги вилоят халқ депутатлари кенгашининг сессиясида республика ички ишлар вазирлигидан "Навоийазот" ишлаб чиқариш бирлашмасини милиция қўриғига олишни илтимос қилинди. Илтимосга биноан вилоят ИИБ ҳузуридаги қўриқлаш бўлими қошида милиция батальони тузилди. Батальон ходимлари ўтган йилнинг 1 сентябридан ишга киришдилар.

Ўғирликнинг олдини олиш мақсадида кўп ишлар қилинди. Жумладан шу мақсадда жамоа аъзолари билан мунтазам учрашувлар ўтказилиб келинмоқда. Афсуски давлат ҳисобидан бойимоқчи бўлган шахслар ҳали ҳам қинғир ишларини ташлашгани йўқ.

Улар орасида "қўрқмас шер"лар ҳам учрайди. Бунақалардан бири 104-цех пайвандчиси, эллик ёшдан ошиб қолсада, қилмишини ўйламайдиган Е. П. дир. У нитрон толаси солинадиган тўртта қопни қўлтиқладида, тўппа-тўғри назорат-ўтказиш пункти томонига йўл олди. Қоп ўғриси постда турган милиция сержантлари А. Ҳамроев, Н. Давлатов ва М Аъзамовлар томонидан қўлга олиниб, 12 минг 260 сўмлик мол корхонага қайтарилди.

Айтилган воқеадан атиги тўрт кун аввал шу милиционерлар икки электропайвандчи — Ю.К. ва А.К.ларни ушлашган эди. Бу "қўли гул" ўғрилар иш пайтида давлатнинг 10 минг сўмлик металидан қозонлар тайёрлаб, корхонадан олиб чиқиб кетишмоқчи бўлганди.

17-цех устасининг ёрдамчиси Ғ.Ж. керакли тошнинг оғирлиги йўқ, дедими, бир йўла 10 қоп нитрон толасини ўмаришга қўл урди. Кечаси саккиз қопини яшириб қўйди. Теварак-атрофга бежо кўзлари билан назар солди, ҳеч ким йўқлигига ишонч ҳосил қилиб, охири икки қопини кўтара кетди. Аммо милиция сержантлари Х. Шониёзов ва Ғ. Умаровлар ўз бурчини моҳирлик билан бажараётганлардан. Ғ. Ж. қўлга олиниб, тергов бошланди. Бу 30 ёшли йигит нитрон толасини нима қилмоқчи эканини тергов аниқлайди.

Қўриқлаш милиция батальони командири милиция капитани М. Ўролов ўз иш фаолиятида корхонада ишлаб чиқарилган, аммо ўғирланиб яшириб қўйилган маҳсулотларни топишда тенги йўқ ходимлардан бири. У яқинда янги қурилаётган цех биносида бетон плитаси тагига яшириб қўйилган иккита қути топиб олди. Уларда 80 дона шампун бор экан.

М. Ўролов ўзининг ўринбосари милиция катта лейтенанти Д. Қулиев билан биргаликда аммиак ишлаб чиқарадиган ҳудудни кўздан кечириб юришганди. Уларнинг диққат-эътиборини бир бурчакка яшириб қўйилган нарса жалб қилди. Синчковлик билан текширилганда бу нарсалар Хитойда ишлаб чиқарилган 6300 дона полипропелин қоплари эканлиги аниқланди. Уларнинг умумий нархи 132 минг 300 сўм бўлиб чиқди.

Шуни айтиб ўтиш керакки, "Навоийазот" бирлашмасини қўриқлайдиган милиция батальони ходимлари фақатгина ташмачи ва ўғриларни ушламайди, балки бу ерда содир этилиши мумкин бўлган бошқа жиноятларнинг ҳам олдини олиб келмоқда.

Кунларнинг бирида милиция сержанти Ё. Эшонов янги бинолар қурилаётган ердан ғалати товушларни эшитади. Тезкорлик ва моҳирлик билан кўрилган чора натижасида у икки нотаниш шахсни қўлга олди. Аниқланишича булардан бири 18-қидирув-тадқиқот экспедициясининг бурғиловчи устаси Р. Б., иккинчиси эса "Изумруд" ширкатининг пайвандчиси В. П. экан. Улар қурилишнинг 1,5,6,8-участкаларини иссиқ сув билан таъминлаб турган магистрал трубаларини қирқишаётган пайтда қўлга тушишди.

104-цех ишчиси Ж. Камолов соат 23 ларда кечки овқатдан сўнг ошхонадан ташқарига чиқиб "Урал" велосипеди ўғирланганини кўради. У бу ҳақда милиция кичик лейтенанти П. Мелиевга ва милиция кичик сержанти А. Суюндиқовга айтиб, ёрдам беришларини сўради. Зудлик билан кўрилган чоралар натижасида шу бирлашма ишчиси В.Г. ушланди.

Умуман олганда қисқа вақт — бир йил мобайнида "Навоийазот" ишлаб чиқариш бирлашмасини қўриқлайдиган милиция батальони ходимлари томонидан 48 жиноят очилди, 42 жиноятнинг содир бўлишига йўл қўйилмади, ҳуқуқбузарликка қарши олиб борилган кураш натижасида 1202 киши ушланди, улар орасида безорилар, ичкиликбозлар, тартиббузарлар бор. Бундан ташқари халқ мулкига кўз олайтирган 513 ташмачи қўлга олиниб, давлатга 537 минг 869 сўмлик моддий-товар бойликлар қайтариб берилди.

М. ҲАМИДОВ,
ички хизмат подполковниги.

гапида давом этди Я. Алиев. — Чунки илгари бу иш марказлаштирилган ҳолда амалга оширилар эди. Бизга керакли ускуналарни яқин келажакда баъзи маҳаллий корхоналар чиқара бошлайди деган умид бор. Ҳозирча эса ихтиёримиздаги техникани ишга яроқли ҳолда сақлашга ҳаракат қиляпмиз.

Суратларда: Шоҳбекат олдидаги майдон ҳамиша гавжум. Патруллик қилиш бу ерда ҳамиша ҳуқуқ-тартибот жойида бўлишига ёрдам беради. Бугун хизматда милиция катта сержанти М. Исхоқов (чапда) ва милиция кичик сержанти Ф. Аъзамов.

Миробод РИИБ ҳузуридаги қўриқлаш бўлими бошлиғи Я. Алиев (чапдан иккинчи) оператив тадбирлар бошланишидан олдин ходимларга йўл-йўриқ бермоқда.

Марказлаштирилган қўриқлаш пункти операторларининг аниқ ҳатти-ҳаракатларига кўп нарса боғлиқ. Катта тажриба 2-МҚП операторлари Е. Вагина (олдинда) ва Е. Алексеенкога энг мураккаб вазиятлардан ҳам шараф билан чиқиш имконини беради.

Навбатчи наряд қўриқлаш ташвишогоҳи ишга тушганлиги ҳақида хабар олди ва ўз вақтида воқеа юз берган жойга етиб келди. Милиция сержанти К. Аҳмедов (чапдан ўнгга). Милиция кичик сержантлари И. Қўчқоров ва Х. Юсупов, милиция сержанти М. Юсупов ҳар қандай тасодифларга тайёр.

Қўриқлаш бўлими бошлиғининг ўринбосари милиция майори Ш. Даминов билан милиция лейтенанти А. Раззоқов 54-тижорат дўкони ходимлари билан суҳбат ўтказмоқдалар. Яқинда бу дўконни ўмаришга уриниб кўрилди, лекин сигнализация ўз ишини қилиб, жиноятнинг олди олинди.

А. СТЕПАНОВ.
Суратларни Ҳ. ШОДИЕВ тайёрлаган.

Ижод

(Давоми. Боши газетанинг 64-87-сонларида чоп этилган).

Такси олиб меҳмонхонага қайтдим. Хизматчи чол доимгидек пештахта ортида ўтирарди. У менга таъзим қилди. Ундан кўп нарсалар ҳақида сўрамоқчи эдим-у, лекин тил билмаслик ўтиб бўлмас тўсиқ эди. Қаёққа борма, тилмоч керак. Ана шунда аэропортда менга манзилгоҳи ва телефони ёзилган қоғоз қолдирган тил билувчи Вонг Хон Хо ёдимга тушди. У ёрдам бериши мумкин эди.

Лейланинг эшиги ёпиқ эди. Тақиллатдим. Жавоб бўлмади. Бориб кўрсам қулфлоғлик экан. Яна тақиллатдим, қулоқ солиб турдим, ҳеч нарса эшитилмагач, хонамга йўл олдим.

Нима қилишимни билмай, костюмим, галстугим ва туфлимни ечдим-да, ўрнимга чўзилдим. Калламга ҳеч қандай фикр келмасди, кўп ўтмай мудраб қолибман.

Соат ўнда эшикнинг аста тақиллашидан уйғониб кетдим. Ўрнимдан иргиб туриб эшикни очдим. Остонада турган югурдак бола имо-ишора билан пастга тушишимни сўрарди. Кийиниб, орқасидан эргашдим. Қари хизматчи менга телефон трубкасини узатди.

Бош инспектор Маккарти қўнғироқ қилаётган экан:

— Менга гапириб берган қиз хусусида сўрамоқчи эдим, — деди у. — Унга ўтган кеча яшм узук олиб бердим деганмидингиз?

Қотиб қолдим.

— Ха... яшмга ўхшатиб ишланган.

— Такси олиб, Четхем-Роуддаги полиция участкасига кела оласизми? Улар бир қизни топишибди, балки сиз айтган қиздир. Бармоғида сунъий яшмдан ясалган узук бор экан.

— Ўлганми? — сўрадим даҳшатдан титраб.

— Батамом, — трубкадан димоғимга хушбўй тамакисининг ҳиди урилгандай бўлди. — Бориб, уни таниш-танимаслигингизни айтсангиз маъқул бўларди. Сержант Хемишни сўрайсиз.

— У ҳам шотландияликми?

— Шундай. Бизнинг бу ердаги полицияда шотландияликлар кўп.

Қирқ дақиқалардан сўнг Четхем-Роуддаги полиция участкасига етиб бордим. Деворларга тахминан элликка яқин хитойлик эркак ва аёллар мурдаларининг суратлари осиб қўйилган. Гарчи, хитой ва инглиз тилларида уларни ким танийди, деб ёзиб қўйилган бўлса ҳам, абжағи чиққан мурдалардан бунинг уддасидан чиқиш амримаҳол эди.

Сержант Хемишни топиб, қизнинг мурдасини кўрсатишини сўрадим. У трубкасини олиб тутата бошлади. Гонконг полициясида афтидан фақат ашаддий кашандалар ишлайдиганга ўхшайди.

— Тўғри. Бош инспектор сиз уни таний оласиз деб ҳисобламоқда. Мурда ўтган тунда, тахминан соат иккиларда бўғоздан топилди. Ундан кам нарса қолган. Бу жин ургурлар ўз жонларига қасд қилаверишади. Ҳар куни ўндан ортиқ ўлик топамиз. Хитойликлар ҳаётларини қадрлашмайди.

Ўликхонага тушганимизда сержант столга ёпилган чойшабни кўтариб, бармоғига яшм тақилган кичкина сариқ қўлни кўрсатди.

— Уни танисангиз тушликни ўз вақтида қилардим, — деди у. — Чўчқа гўшти билан тухум қовуриб қўйганман.

Узук ва жажжи қўлларига қарадим.

— Ҳа, бу ўша узук, — кўнглим айниб кетди.

У қўлни чойшаб билан ёпиб қўйди.

— О, кэй, бош инспекторга шундай деб айтаман.

Олдинга қадам ташлаб чойшабни кўтардим. Рўпарамда Лейланинг жасади ётарди. У билан видолашмоқчи бўлдим-у, аммо мажолим етмади. Дастурхон устидаги кулишлари ёдимга тушди. Бу унинг хайрлашув қилиқлари бўлиб чиқди. Таниш-билишлигимиз кўп давом этмаган бўлса-да унинг қиёфаси хотирамда ўрнашиб қолди.

Нариги томонда, стол ёнида мени терговчи кутиб турганди. У афти қип-қизил, барзанги киши бўлиб, фамилияси Мак-Ферсон экан: шотландиялик полициячиларни охири кўринмайдиганга ўхшарди. Меҳмонхонагача унинг машинасида бордик.

Хизматчи билан у тутила-тутила хитойча гаплашди ва Лейла яшаган хонанинг калитини олди.

— Содда-муғомбир чол, — деди у йўлакда кетар эканмиз. — Бу ер билан қизиқиб кўриш керак. У қизни фоҳиша эмас дейди, аммо уни тушунса бўлади.

Унинг гапи мени лол қолдирди. Лейланинг қабр тошида бу қабиҳ сўзлардан бошқачароқ ибора ёзилиши керак эди.

Мак-Ферсон кичкинагина эшикни очиб, хонага кирди, мен йўлакда қолдим. У исковучларга хос синчковлик билан хонани титкилай бошлади. Жавонда учта кўйлак, тортмада ички либос — Лейланинг ғарибона уст-боши ётарди.

Бирдан Мак-Ферсон нимадир деб тўнғиллади-да жавоннинг паст қисмини синчиклаб текшира бошлади.

— Худди шундай чиқар деб ўйлагандим, — деди у ва энгашиб, бир бўлак зар қоғоз олди.

— Буни нималигини биласизми? — сўради у зар қоғозни менга кўрсатар экан. Қоғознинг марказида қора қурум доғи бор эди.

— Сиз айтиб бера қолинг, — илтимос қилдим.

У яна энгашиб жавон тагини синчиклаб текшира бошлади. Бу сафар у ярим ёнган зиғирдаккина шам топди.

Қўлида зар қоғоз ва шам билан ўрин чеккасига ўтираркан, гапга тушиб кетди.

— У гиёҳванд бўлган. Бу нарсалар ҳар ҳафтада қанчадан-қанча бечораларнинг ёстиғини қуритади.

— Нима деяпсиз, ўзи?

— Агар мана шунақа кичкина мосламанг бўлса, демак сен гиёҳвандсан, — деди Мак-Ферсон. — У қандай таъсир қилишини биласизми? Героинни зар қоғозга ўраб, ёниб турган шам устида ушлаб турасиз ва чиққан тутунни ҳидлайсиз. Бунинг ҳаммасини бир неча сонияда тайёрласа бўлади. Ҳукумат қорадори чекувчиларга уруш эълон қилишдан бошқа бамаъни йўл топа олмади. Таъқиқлаш энг осон йўл деб ўйлашганди. Илгари гиёҳвандларга бино, кўрпа-тўшак ва чекиш асбоблари керак бўлар, улар бесўнақай бўлишдан ташқари қиммат ҳам эди. Бангихонани топиш ва асбобларни синдириб ташлаш қийин эмасди. Чилим анча қиммат туради, бангги уни чекиб олиб, тўшакка ағанаганда чилим билан қўлга олишдан осони йўқ, — шундай дер экан у менга қараб қўйди. — Гиёҳвандлар қорадоридан героин олишни ўрганиб олишди, бунинг учун бор-йўғи зар қоғоз билан шам керак, холос. Бу оғуни ҳамма ерда: кинода, ҳожатхонада, трамвайда, автобусда, таксида — учраган жойда ҳидлаш мумкин. Эътибор берсангиз, ҳайвон ёғидан қилинган кичкина шамларни энг кутилмаган жойларда ҳам учратасиз. Демак, кимдир бу ерда героин ҳидлаган. Нашабанги гиёҳванд — қотил эмас. Лекин адашманг: героин ўлдиради. Агар хитойликларга наша чекишга эрк бериб қўйсангиз, гиёҳвандларни эплаб бўлмай қолади.

— Маърузангиз учун раҳмат, — дедим иягимни қашлар эканман. — Лекин у ўз жонига қасд қилган деб ҳам, гиёҳванд бўлган деб ҳам ўйламайман. Уни ўлдиришган, мана бу арзимас нарсаларни эса атайлаб сиз учун ташлаб кетишган.

Мак-Ферсоннинг ҳиссиз юзи тундлигича қолаверди. У Гонконг полицияси шунчалик ёқтириб қолган трубкадан олиб чека бошлади.

— Шундай деб ўйлайсизми? — деди у масхараомуз кулимсираб. — Бошлиқ сизни хусусий изқувар деди. Чандлер билан Хамистни ўқиганман, ёзишни қотирворишади. Лекин воқелик бошқача.

— Эҳтимол. Майли, ташвиш тортманг. Буларнинг унчалик аҳамияти йўқ.

— Нега уни ўлдиришган деб ўйлаяпсиз? — унинг овозида ҳеч қандай қизиқиш йўқ эди.

— Сизни ишонтира олмасман деб ўйлайман. Унинг буюмларини нима қилмоқчисиз?

— Участкага олиб кетаман. Балки кимдир сўраб қолар. Қари муғомбир унинг қариндош-уруғлари бор-йўқлигини билмас эмиш. У билан гаплашиб кўрдим — мутлақо ҳеч нарса билмайди, — Мак-Ферсон ўрнидан турди. — Бу ҳақда бош қотирманг, — деди Лейланинг нарсаларини жавондан топилган арзон жомадонга жойлар экан. — Агар биз сингари ишлаганингизда эди, бу тўғрида бир дақиқадан ортиқ ўйламаган бўлардингиз.

— Эҳтимол. Қизиқ фикр.

У ўйланқираб менга қаради.

— Қандай фикр?

— Унинг қотиллари сиз бу ҳақда бир дақиқадан ортиқ ўйламаслигингизни ҳисобга олишгандир балки, а?

У қаҳрли тиржайди.

— Қўйсангизчи. Биз юзлаб ўзини ўлдирганларга дуч келамиз...

У жонимга тегиб кетганди.

— Мен эса биринчи марта дуч келяпман, — йўлакни кесиб ўтиб, хонамга қараб кетдим. — Бу ерда яна неча кун бўламан, балки, сизларга керак бўлиб қоларман.

У менга диққат билан тикилиб қолди, манманлиги бир оз пасайгандай бўлди.

— Менга керак бўлишингизни қаёқдан билдингиз?

— Нима десам экан, балки биргалашиб саргузашт романлар ўқирмидик, — жавоб қилдим эшикни ёпар эканман.

Қари Жефферсоннинг пулларини сарфлайдиган вақт келди. Меҳмонхона хизматчиси менга Мак-Ферсонга айтганларидан кўра анча кўп нарса гапириб бериши мумкинлигини қалбим сезиб турарди, аммо бунинг учун уни рағбатлантириш керак эди.

Мак-Ферсон кетганига ишонч ҳосил қилгач, чол ўтирган пештахта ёнига тушдим. У шубҳаланиб менга қаради. Мен телефонга ишора қилдим.

Вонг Хон Хо гўё телефон ёнида қўнғироқ қилишимни кутиб ўтиргандай дарров жавоб қилди.

— Мен ёдингиздаманми? — сўрадим. — Аэропортда телефонингизни берган эдингиз. Менга таржимон керак.

— Хизматингизга тайёрман, сэр.

— Ярим соатдан сўнг Шанхай ва Гонконг банки ёнида мен билан учраша олмайсизми?

У қувонч билан келишини айтди.

— Менга машина керак.

Вонг Хон Хо ёрдам беришдан хурсанд эканлигини ва бутунлай менинг ихтиёримдалигини айтди. Гўё йўлбошловчилик вазифаси унга ҳеч қандай ташвиш орттирмайдигандек, қувноқ овозда гапирар эди.

Раҳмат айтиб, трубкани жойига қўйдим. Такси олиб, банкка келдим. Жанет Вест берган аккредитивлар бўйича пул олиб, кўчага чиқдим. Шимнинг орқа чўнтаги Гонконг долларидан қаппайиб турарди.

Вонг Хон Хо ўн дақиқадан сўнг ярқираб турган "Паккард"да етиб келди. Саломлашдик, мен унга ўз исмимни айтдим. У ўзини Вонг деб аташимни сўради. Барча америкалик мижозлар уни шундай деб аташаркан. Агар мен ҳам шундай қилсам у ўзини бахтиёр ҳисоблар эмиш.

— Менинг меҳмонхонамга борамиз. У ердаги хизматчидан баъзи маълумотлар олишим керак, у эса инглизчани билмайди. Мен хусусий изқуварман, ҳозир бир иш олиб бораяпман,— деб тушунтирдим.

У хурсанд бўлганича тилла тишларини ялтиратиб тиржайди.

— Мен жуда кўп саргузашт романлар ўқиганман, — деди Вонг. — Ҳақиқий изқуварни кўришдан мамнунман, сэр.

— Мана бу сизнинг кундалик иш ҳақингиз, — дедим унга эллик доллар бериб. — Сизни вақти-вақти билан безовта қилиб турадиганга ўхшайман.

Вонг бу пул етарли эканлигини, лекин машина учун қўшимча ҳақ тўлаш лозимлигини айтди. Савдолашиш қўлимдан келмайди, бунинг устига ортиқча зиқналик юзага келаётган ҳамкорликка раҳна солиши мумкин, деб ўйладим.

Меҳмонхона ёнига келиб машинани соҳил ёнига қўйдик.

— Бу яхши меҳмонхона эмас, — деди Вонг зинадан кўтарилаётганимизда. — Бу ерда туришингизни маслаҳат бермас эдим, сэр. Агар истасангиз, бошқа меҳмонхонадан дурустгина хона топиб бераман.

— Гап унда эмас. Бир ишни уддаламагунимча...

Қари хизматчи менга таъзим қилди, Вонгга эса бепарво қараб қўйди. У ҳам чолга шундай назар ташлади.

— Унга бир неча савол бермоқчи эканлигимни айтинг, — дедим Вонгга. — Агар ёрдам берса ҳақини тўлайман. Шундай гапирингки, хафа бўлмасин.

Вонг бидирлай бошлади. Сўз орасида таъзим қилиб ҳам қўярди. Гапининг ўртасида мен бир сиқим пул чиқариб, ўнта беш долларлик олдим-да, қолганларини чўнтагимга солиб қўйдим.

Қўлимдаги пуллар чолни Вонгнинг гапларидан кўра анча қизиқтириб қўйган эди. Ниҳоят, у менинг ҳар қандай саволларимга жавоб беришдан хурсанд эканлигини маълум қилди.

Мен унга Жо-Эннинг вафотидан сўнг олинган суратини узатдим.

— Сўрангчи, бу қизни танирмикан?

Чол суратни узоқ ва диққат билан кўздан кечирди, сўнг нимадир деб валдирай кетди. Вонгнинг таржима қилишича, бу қиз шу меҳмонхонада яшаган, бундан ўн беш кун илгари ҳақини тўламай кетиб қолган экан. Меҳмон унинг қарзларини тўламоқчи эмасми? Мен рад жавобини бердим.

Шундан кейин савол-жавоблардан сўнг Вонг давом этди:

— Қиз америкалик жентельменга турмушга чиққан бўлиб, у билан бир хонада яшар экан. Эрининг исми Герман Жефферсон, автомобил фалокатида ҳалок бўлган, қиз эса қарзини тўламай жўнаб кетган.

Мен Жефферсоннинг Жанет Вест берган суратини кўрсатдим.

— Сўрангчи, бу киши кимлигини билармикин?

Иккаласи яна алланималар дейишди, шундан сўнг қария кўзларини қисганича суратга қаради. Вонг таржима қилди.

— Бу шу ерда турган ўша америкалик жентельмен экан.

— Қанча яшаган?

Вонгнинг таржима қилишича, америкалик меҳмонхонада ўлимига қадар турган эмиш.

Бу биринчи чалкашлик эди. Лейланинг гапига қараганда Жефферсон бу ердан тўққиз ой илгари кетган.

— Менга Жефферсон бу ерда уч ойгина яшаган, шундан сўнг хотинини ташлаб қаергадир кетиб қолган дейишган эди. Ўшандан бери тўққиз ой ўтган.

Менинг сўзларим Вонгни ҳайрон қолдирди. Хизматчи билан гаплашиб олгач, иккиланиброқ деди:

— У америкалик жентельмен умрининг охиригача шу ерда турганига мутлақо аминман деяпти.

Агар чол тўғри гапираётган бўлса, унда Лейла ёлғон сўзлаган.

— Унга айтингки, Лейланинг гапига қараганда Жефферсон меҳмонхонадан тўққиз ой бурун кетган. Айтингки, мен у ёлғон гапираяпти деб ўйлайман.

Вонг билан чол бир-бирининг сўзини бўлиб гапира кетишди. Бирданига Вонг кулиб менга қаради.

— У алдамаяпти, мистер Рейн. Қиз адашган. Жефферсон эрта тонгда кетиб, жуда кеч қайтар экан. Қиз уни учратмагани учун кетиб қолган деб ўйлаган.

— Унда нима учун Жо-Эн Лейлага эрим мени ташлаб кетди деб айтган, — дедим мен қатъий оҳангда.

Чол жавоб бермади. У қўрқиб кетган тошбақага ўхшаб бошини елкаси ичига тортиб олди-да, мўлтираганича менга тикилиб тураверди. Унинг асабий ва шоша-пиша қилаётган ҳатти-ҳаракатларидан билдимки, пулни олса-ю, ўзи четда қолса.

— Бу саволга қандай жавоб қилишни билмаяпти, сэр, — деди Вонг.

— Жефферсон қайси маблағ ҳисобига кун кечирган? — сўрадим мен, масалага бошқа томондан ёндошишга ҳаракат қилиб.

Хизматчи билмаслигини айтди.

— Германникида овруполиклар бўлишармиди?

— Йўқ.

— Жо-Эннинг олдига дўстлари келиб туришармиди?

Яна шундай жавоб.

Ундан бошқа ҳеч нарса била олмаслигим маълум бўлиб қолди. Бу фикрдан жаҳлим чиқди. Лейланинг айтганлари ҳисобга олинмаса, қўлга илинарли ҳеч вақо йўқ.

— Жо-Эн кетаётганида хонасида бирор нарса қолдирганми? — деб сўрадим, гўё шунчаки.

Бу қопқон эди ва чол унга илинди.

— Йўқ, — деди у Вонг орқали. — У ҳеч нима қолдирган эмас.

Ана шунда унга ташландим.

— Қарзини тўламасдан буюмларини олиб чиқиб кетаверарканда, а?

Вонг саволим ўринли эканлигини тушуниб, чолга дўқ қилди. Бир оз ўйлаб тургач, чол Жо-Эн жомадонини ташлаб кетганини, лекин бу қоидага хилоф иш эканлигини айтди.

Мен жомадонни кўрмоқчиман, дедим. У тўнғиллаганича мени Лейла яшаган жойдаги қўшни хонага бошлаб кирди ва арзон жомадонга ишора қилди.

— Ўша қизники, — дея аниқлик киритди Вонг.

У қулфлоғлик эди.

— Йўлакда кутиб туринглар, — дедим.

Улар чиқишгач, эшикни илгаклаб қўйдим. Жомадоннинг қулфини очиш қийин эмасди.

Жо-Эннинг уст-боши Лейланикидан бойроқ эмасди. Буюмларини титкилаб, қидирган нарсамни топдим. Жомадоннинг тагидаги конвертда Герман Жефферсоннинг сурати ётарди. У менга Жанет Вест берган суратнинг иккинчи нусхаси эди. Унинг остки қисмига: "Хотиним Жо-Энга" деб ёзиб қўйилганди. Бу босқинчининг юзига бир муддат тикилиб турдим-да жойига қўйдим. Қизиқ, Пасаденадаги Жанет Вест билан Гонконгдаги Жо-Эннинг қўлига бир хил сурат қандай тушиб қолди экан? Афтидан Жефферсон берган. Лекин шу заҳотиёқ миямда муҳим савол пайдо бўлди.

(Давоми бор).

ЧОРШАНБА — 23 СЕНТЯБРЬ

ЎзТВ I

7.00 "Ўзбекистон" ахбороти. 7.25 "Самарқанд" ансамбли яккахонларининг концерти. 7.50 "Уран сайёрасининг йўлдоши" бадиий фильм. 9.25 Турк тили. 9.55 "Ёшлик" студияси саволларингизга жавоб беради.

***

18.00 Янгиликлар. 18.10 "Ромка, Фомка ва Артос" мультфильм, 2-3 фильмлар. 18.30 "Меҳнатим — фахрим". 19.00 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида). 19.20 "Мингбулоқ — она-замин инъоми". Телефильм.19.40 "Халқ ижодиёти". Солижон ҳофиз. 20.30 "Ўзбекистон" ахбороти. 20.55 Тижорат хабарлари. 21.00 Пахта терими кундалиги. 21.30 "Ҳорманг, боболеҳқонлар!". Пахтакорлар учун дам олиш кўрсатуви.22.30 "Ала-Тоонинг кумуш мугузи". Бадиий фильм. 23.45 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

ЎзТВ II

10.30 Ўқув кўрсатуви. Кимё. Оддий моддаларнинг тузилиши. Аллотропия. 11.00 "Фермерлар". Телефильм. 11.20 "Виждон амри".Бадиий фильм. 12.40 Ёшлар учун дам олиш кўрсатуви.

***

"Тошкент" студияси кўрсатади — 18.30 "Уолт Дисней таништиради..." Мультфильмлар тўплами. 19.20 "Кулиб боқ, кичкинтой". Шаҳар саломатлик маркази саволларингизга жавоб беради. 20.20 "Спринт". 20.40 Бизнинг интервью. 21.10 Мусиқий танаффус.21.20 Уй-жойларни хусусийлаштиришга бағишланган кўрсатув. 22.20 "02" тўлқинида. 22.35 "Эрга тегмангиз, қизлар". Бадиий фильм.

"ОРБИТА IV"

4.55, 14.20, 16.55, 20.20, 23.35 — кўрсатувлар тартиби.

5.00 Янгиликлар, 5.35 Эрталабки гимнастика. 5.45 "Тонг".8.00 Янгиликлар. 8.20 "Бойлар ҳам йиғлайди". Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 9.45 "Бизнинг мусиқий клуб". 10.35 Мультфильмлар. 11.00 Янгиликлар. Кундузги киноэкспресс. 11.20 "Деярли кулгили воқеа". Телевизион бадиий фильм. 2-серия. 12.30 "Мушук Леопольднинг сайри". Мультфильм. 12.40 "Номсиз қаср". Олти серияли телевизион бадиий фильм. 6-серия. 14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан). 14.25 "Телемикст". 15.10 "Ён дафтар". 15.15 "Уолт Дисней таништиради..." 16.05 П. И. Чайковский номли I халқаро ўсмирлар танлови қатнашчиларининг концерти. 16.25 "Менинг исмим Панама". Телефильм премьераси. 17.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан). 17.20 Давлатлараро "Останкино" телеканали таништиради. 17.50 "Игорь Ноткин — фақирлар файласуфи". Ҳужжатли фильм премьераси. 18.00 "Бойлар ҳам йиғлайди". Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 18.40 "Кинопанорама". 19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!

20.00 Янгиликлар. 20.25 "Улар бошқача кун кўришга тайёр". В. Познернинг "Останкино" студиясида ёшлар билан учрашуви. 21.45 "Аҳволлар қалай, эстрада!". 22.45 Катталар учун мультфильм. 23.00 Янгиликлар. 23.40 "Париж — Москва — Пекин" автораллеси. 00.10 "Бир боқишда муҳаббат". 2-кун.

"ДУБЛЬ IV"
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.00 Хабарлар. 7.20 Эълонлар. 7.25 Ишбилармон кишилар даври. 7.55 "Асил ҳолича". 8.55 "Афсунгарнинг ўғирланиши". Бадиий фильм. 10.35 "Меҳр-шафқат даври". 11.35 Мульти-пульти. "Хўтикча". 11.45 Кундузги сеанс. "Санта-Барбара". Кўп серияли бадиий телефильм. 76-серия. 12.35 "Деҳқонларга таааллуқли масала". 12.55 Россия Конституцион суди залидан.

***

15.00 "Кузирхоним". 15.30 "Ютқазишсиз ўйин". 16.00 Христианлар учун кўрсатув. 16.30 Янгиликлар. 16.45 "Ҳар бир кун байрам". 16.56 Эълонлар.

17.00 — 21.00

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

***

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

21.00 Хабарлар. 21.20 Россия Федерацияси Олий Кенгашининг сессиясида. 21.50 Спорт кўрсатуви. 21.55 Парламент хабарномаси. 22.10 "Сафсаталар". 22.40 "TVда ким хўжайин?". 23.10 Эълонлар. 23.15 Россия Конституцион суди залидан. 23.45 "Танаффус".

ПАЙШАНБА — 24 СЕНТЯБРЬ

ЎзТВI

7.00 "Ўзбекистон" ахбороти. 7.25 "Шермат Файзуллаев куйлайди". Фильм-концерт. 7.55 "Ворис". Бадиий фильм. 9.20 "Бола бошидан...". 10.00 "Ёшлик студияси кўрсатади. "Рўзғор ташвишлари".

***

18.00 Янгиликлар. 18.10 "Фаррух ва Зумрад". Мультфильм. 18.25 "Алифбо сабоқлари". 19.00 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида). 19.20 "Ёшлик студияси кўрсатади. "Муҳаббат риштаси". 20.00 Мумтоз куйларидан концерт. 20.30 "Ўзбекистон" ахбороти. 20.55 Тижорат хабарлари. 21.00 Ҳукумат тадбирлари. 21.30 "Оталар сўзи — ақлнинг кўзи". 22.20 "Ўлан". Бадиий фильм. 23.55 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

ЎзТВII

Ўқув кўрсатувлари

10.30 Ўзбек адабиёти. XX аср бошларида ўзбек маърифатпарварлик адабиёти. 11.00 "Унутилган кемалар". Телефильм. 11.30 Ўзбекистон халқлари тарихи. XIX асрнинг охири, XX аср бошларида Туркистонда ижтимоий-сиёсий ва маданий ҳаёт.

"ТОШКЕНТ"
СТУДИЯ КЎРСАТАДИ

18.30 "Табассум". Болалар учун кўрсатув. 19.00 "Бозор иқтисодиёти йўлида". 19.40 "Шарқ лирикаси". 20.00 "Пульс" Хабарлар. 20.10 "Бу оқшомда". 21.20 "Пульс". Хабарлар.

21.30 Эълонлар. "Кинонигоҳ".

"ОРБИТА IV"

4.55, 14.20, 23.35 — Кўрсатувлар тартиби. 5.00 Янгиликлар. 5.35 Эрталабки гимнастика. 5.40 "Тонг". 8.00 Янгиликлар. 8.20 "Бойлар ҳам йиғлайди". Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 9.45 "Кинопанорама". 10.50 "Болакай ва булут". Мультфильм. 11.00 Янгиликлар. Кундузги киноэкспресс. 11.20 "Мени шундайлигимча эслаб қолинг". Телевизион бадиий фильм. 1-серия. 12.25. "Альдебаранга" Қисқа метражли телевизион бадиий фильм.

***

14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан). 14.25 "Телемикст". 15.10 "Ўн дафтар". 15.15 "Уолт Дисней таништиради..." 16.05 "Ёшлик". Ўсмирлар ўртасида бал рақслари бўйича очиқ чемпионат.

16.50 "Хива" Телефильм премьераси (Тошкент). 17.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан). 17.20 "...16 ёшгача ва ундан катталар". 18.00 "Бойлар ҳам йиғлайди". Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 18.45 "Эфирда мусиқа". 1-қисм. 19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.00 Янгиликлар. .20.20 Режиссёр А. Вайда фильмлари "Кул ва олмос". 22.00 "Эфирда мусиқа". 2-қисм. 23.00 Янгиликлар. 23.40 "Париж — Москва — Пекин" автораллеси.

"ДУБЛЬ IV"
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.00 Хабарлар. 7.20 Ишбилармон кишилар даври. 7.50 "Эшиклар очиқ".Ҳужжатли фильм. 8.50 Кечки салон. 10.20 "Сиз яратган боғ". 10.50 "Олтин расмини ким чизади?". Ҳужжатли фильм. 11.10 Кундузги сеанс. "Санта Барбара". Кўп серияли бадиий телефильм. 77-серия. 12.00 "Деҳқонларга тааллуқли масала". 12.20 Россия Конституцион суди залидан.

***

14.30 "Терминал" 15.00 Мульти-пульти. "Қовоқ йиғиш куни". 15.15 Трансросэфир. "Урал ТВ". 16.00 Мульти-пульти. "Олтин сўзлар". 16.10 Ишдан бўш пайтингизда. 16.25 Янгиликлар. 16.40 "Келинг, аниқлаб олайлик". 16.50 "Ҳар бир кун байрам".

***

17.00 — 17.45

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

***

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

17.45 "Раджа-йога ҳамма учун". 18.30 "Нота бене" студияси Жаноб ғарблик капиталист Азизийнинг Россиядаги иш кунлари

***

19.10 — 21.00

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

***

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

21.00 Хабарлар. 21.20 "Бешинчи ғилдирак". 22.15 Россия Федерацияси Олий Кенгашининг сессиясида. 22.45 Россия Конституцион суди залидан.

ЖУМА — 25 СЕНТЯБРЬ

ЎзТВ I

7.00 "Ўзбекистон" ахбороти. 7.25 "Сув кетар, тош қолар". Телефильм. 7.55 "Ала-Тоонинг кумуш мугузи". Бадиий фильм. 9.10 "Ёшлик студияси кўрсатади. "Нишона". 9.50 Араб тили. 10.20 Болалар учун. "Қувноқ стартлар".

***

18.00 Янгиликлар. 18.10 "13 рақамли шайтонча". Мультфильм. 18.20 "Суянчим — шеърият". Шуҳрат Умаров. 19.00 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида). 19.20 "Қонунчиликдаги янгиликлар". 19.50 Ялла ва лапарлар. 20.30 "Ўзбекистон" ахбороти. 20.55 Тижорат хабарлари. 21.00 Пахта терими кундалиги. 21.30 "Ҳорманг, бободеҳқонлар!". Пахтакорлар учун дам олиш кўрсатуви. 22.30 "Муҳаббатнома". Бадиий фильм. 23.55 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

ЎзТВ II

10.30 "Тинглангг, "Бахт" куйламоқда". 11.15. "Неварамиз милицияда ишлайди". Бадиий фильм. 12.40 "Дўстларимиз даврасида". 13.25 "Меҳр". Публицистик кўрсатув.

БИШКЕК КЎРСАТАДИ

19.05 "Ғаройиб бочка". Мультфильм. 19.15 "Байкем, эжем жана биз". 19.30 "Ала-Тоо". 19.50 "Ошкора суҳбат". Н. К. Крупская номидаги рус драма театрининг бош режиссёри З. Пази (рус тилида). 20.20 "Қайнар булоқ". Видеоканал. 21.05 "Ҳамдўстликни мустаҳкамлаш сари одим" (Қирғиз, рус тилларида). 21.30 "Ало-Тоо".

"ОРБИТА IV"

4.55, 14.20, 17.20 — Кўрсатувлар тартиби. 5.00 Янгиликлар 5.35. Эрталабки гимнастика. 5.45 "Тонг". 8.00 Янгиликлар. 8.20 "Бойлар ҳам йиғлайди". Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 9.05 "Саёҳатчилар клуби" (сурдо таржима билан). 9.55 "...16 ёшгача ва ундан катталар". 10.35 "Тўс-тўполон". Мультфильм. 11.00 Янгиликлар. Кундузги киноэкспресс. 11.20 "Мени шундайлигимча эслаб қолинг". Телевизион бадиий фильм. 2-серия. 12.25 "Нотаниш қўшиқ". Қисқа метражли телевизион бадиий фильм.

***

14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан). 14.25 "Бриж". 14.50 "Бизнес-класс". 15.05 "Ён дафтар". 15.10 "Уолт Дисней таништиради..." 16.00 Л. В. Бетховеннинг 14-("Ойдин") сонатаси. 16.20 "Марказ". 17.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан). 17.25 "Бувисини кутиб олинг". Мультфильм. 17.35 "Инсон ва қонун". 18.05 "Қора кўркам от саргузаштлари. Болалар учун кўп серияли телевизион фильм премьераси. 11-серия. 18.30 Максима. 19.00 Мўъжизалар майдони. 19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.00 Янгиликлар. 20.30 Кечки альбом. 20.40 "Детективлар клубида". Ойнаи жаҳонда биринчи марта. "Копқон". Бадиий фильм. (Мосфильм). 22.05 "Музобоз". 22.40 "Ҳордиқ чиқаринг". 22.45 "Икс программаси. 00.30 "Мусиқий соат". "Обоз" майдончаси". Танаффус пайтида (23.00) — Янгиликлар.

ДУБЛЬ IV
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7. 00 Хабарлар. 7.20 Эълонлар. 7.25 "Ишбилармон кишилар даври". 7.55 Ишдан бўш пайтингизда "ТВ-ателье". 8.10 "Нота бане" студияси. 8.50 "М-трест". 9.05 "Бургут ордени — Россиянинг мукофоти". 9.45 Россиянинг телевизион театри У. Сароян. "Мурғак болаларни калтаклаш". 11.15 Фольклор. "Номаълум маданиятлар". 11.45 Кундузги сеанс. "Санта-Барбара". Кўп серияли бадиий телефильм. 78-серия. 12.35 "Деҳқонларга тааллуқли масала". 12.55 Конституцион суди залидан.

***

14.00 "Пилигрим". 15.00 "Сигнал". 15,15 Телебиржа. 15.45 Янгиликлар. 16.00 Жума кунлари Уолт Дисней. "Ёш Гарри Гудини". Бадиий фильм. 2-серия. 16.55 Эълонлар.

17.00 — 21.00

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

***

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

21.00 Хабарлар. 21.20 Эълонлар. 21.25 "Арт-обстрел".

ШАНБА — 26 СЕНТЯБРЬ

ЎзТВ I

"Ассалому алайкум". 8.00 "Янгроқ қўшиқлар". Бадиий фильм. 9.25 "Қизил Яримой шуъласи". 9.55 Спорт кўрсатувлари: 1. "Шоҳруҳ" клуби. 2. "Ўзбекистон спорти". 10.55 "Савоб" публицистик кўрсатув. 11.30 "Насриддиннинг 41-пашшаси". Республика қўғирчоқ театрининг спектакли. 12.20 Созанда ва бастакор Турсунбой Жўраев. 12.55 "Мустақиллик масъулияти". 13.10 Туркий тилларнинг қиёсий луғати ҳақида. 13.40 "Ижод саҳифалари" Олимжон Холдор. 14.25 Тижорат канали. "Эл хизматида".

***

18.00 "Мушук Леопольднинг автомобили". Мультфильм. 18.15 Ўсмирлар учун. "Тенгдошлар". 19.00 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида) 19.20 "Оламга саёҳат". Кинокўрсатув. 20.00 Рақслар гулдастаси. 20.30 "Туркистон" ахбороти. 21.00 "Тараддуд . XI Тошкент халқаро кинофестивали олдидан. 22.00 Машина ойнасидаги шайтонвачча". Бадиий фильм. 23.25 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

ЎзТВ II
АШГАБАТ КЎРСАТАДИ
"ОРБИТА IV"

5.40, 20.20 — Кўрсатувлар тартиби. 5.45 Эрталабки гимнастика. 5.55 "Ишбилармон кишининг шанба тонги". 6.55 Янгиликлар. 7.30 "Спорт — имконият". 8.00 "Марафон-15" — кичкинтойларга". 8.25 "НУЖ: ЭЪЛОН ҚИЛИНМАГАН ТАШРИФ".8.55 "Труба" радиоси. Дам олиш кўрсатуви. 9.25 "Тиббиёт сиз учун". 10.05 "Экологик хроника". 10.20 Енгил атлетика. Жаҳон кубоги. Гаванадан кўрсатилади. 11.15 "Бизга ва авлодларимизга". Публицистик-хроникал ҳужжатли телефильм премьераси. 12.20 "Россиянинг қилич ва қалқони". Россия прокуратурасининг 60 йиллигига бағишланган концерт. 13.10 "Боинг" афсонаси". Телефильм премьераси. 2-фильм — "Боинг" сабоқлари". 14.00 Янгиликлар. 14.20 "Ҳайвонот оламида", 15.20 Қизил квадрат. 16.00 "Енотлар." Кўп серияли мультфильм. 16.25 Ойнаи жаҳонда биринчи марта "Одамлар орасидаги бўри боласи". Бадиий фильм ("Мосфильм). 17.45 "КВН-92". МДҲ КВН ҳамда Исроил университетлари терма командаларининг учрашуви. 19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.00 Янгиликлар. 20.25 "Крешчендо". Мусиқий кўрсатув. 20.40 "Вавака". Телефильм. 20.55 Футбол. Россия чемпионати, "Спартак" (Москва) — "Динамо" (Москва). 2-тайм.21.45 "Европа плюс". 22.45 "Бағишлов". Телефильм. 23.00 Янгиликлар. 23.40 "Тунги канал".

"ДУБЛЬ IV"
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.00 Хабарлар. 7.20 Ҳужжатли панорама, "Ибодатхона томон йўл". 7.40 Вариацияли мавзу. "Дўстлар уйи". 8.00 "Спорт олами "Жиллетт" фирмаси нигоҳи билан". 8.30 "03" кўрсатуви

***

9.00 — 10.15
ЎЗБЕКИСТОН
ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ
"ДЎСТЛИК" ВИДЕОКАНАЛИ

"Бизнен мирас" (татар тилида). 10.15 Кундузги сеанс. "Тунда ҳикоя қилинган эртак". Бадиий фильм, В. Гауф эртаклари мотивлари асосида. 11.30 Россия қобусномаси "Сергей Радонежский", 1-фильм.

12.00 — 15.15
ЎЗБЕКИСТОН
ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ
"ДЎСТЛИК" ВИДЕОКАНАЛИ

"Манбалар". Немис миллий маданият маркази фаолияти ҳақида "Ягона оилада". "Мусаввирлар ҳақида ҳикоялар". Ўрол Тансиқбоев. "Шеърият мулкининг султони", "Шоҳнома"нинг 1000 йиллиги олдидан. "Замандас" (қозоқ тилида).

***

15.15 "Россия ва дунё". 15.45 "Пилигрим". Россия саёҳатлар бюроси. 16.45 Эълонлар. 16.50 "Ҳар бир кун байрам".

17.00 — 19.15

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

***

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.15 Телеэкранда премьера. "Кингсайз". Бадиий фильм. 21.00 Хабарлар.

***

21.20 — 23.15

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

***

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

23.15 "К-2" таништиради: "Кинограф", "Бизникиларни билиб қўй", "Ёнғоқли нон". Бадиий фильм.

ЯКШАНБА — 27 СЕНТЯБРЬ

ЎзТВ I

7.00 "Субҳидам".

8.00 "Туркистон" ахбороти. 8.30 "Най навоси". Бадиий фильм. 9.55 Таэквондо бўйича жаҳон биринчилиги. Спорт кўрсатуви. 10.35 "Хотира". Самиг Абдуқаҳҳор. 11.20 "Андижон ҳунармандлари". 11.35 "Узоқ йўлдаги учрашувлар", "Дарахт ва унинг новдалари". Телефильмлар. 12.30 Ҳамза асарлари асосида драматик томоша. 14.25 Тижорат канали. "Пилла — бойлигимиз".

***

18.00 "Бир том остида". Мультфильм. 18.20 "Футбол майдонларида". 19.00 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида). 19.20 Телевизион миниатюралар театри. 20.30 "Ўзбекистон" ахбороти. 21.00 Пахта терими кундалиги. 21.30 "Ҳорманг, бободеҳқонлар!". Пахтакорлар учун дам олиш кўрсатуви. 22.30 "Хўроз". Бадиий фильм. 23.45 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

ЎзТВ II
БИШКЕК КЎРСАТАДИ

9.05 — 12.00 Қирғизистон телевидениесининг болалар студияси кўрсатади. Программада: "Мезгилбектни мезгили; "Бобок, сенин жомогун"; "Шарқ болалари дўстлашди" халқаро болалар фестивали; "Кусейни Карасаев атындаги коллеж"; "Бронза қуш". Бадиий фильм. 2-серия. Мультфильм.

***

19.05 Болалар учун фильм. "Фил гапира оладими!" 19.30 "Ала-Тоо". 19.50 "Новинки" киноклуби (рус тилида). 21.00 "ЫРкесе". Тиёншон тумани.

"ОРБИТА IV"

5.20, 6.40, 13.55, 23.15 — Кўрсатувлар тартиби. 5.25 "Руҳни чиниқтириш". 6.25. "Спортлото" тиражи. 6.45 "Инжиқ Мурод" Мультфильм. 6.55 Янгиликлар. 7.30 "Кимдан ҳам хафа бўлардим..." Телефильм премьераси (Новосибирск). 8.00 "Муҳофаза ёрлиғи". 8.30 "Эрта саҳарлаб". 9.00 "Ҳамма нарса бўлиши мумкин". 9.30 "Янги номлар". 10.10 "Киноафиша", 10.25 Енгил атлетика. Жаҳон кубоги. Гаванадан кўрсатилади. 11.20 "Авиакосмик салон". 11.35 "Хит-топ-шоу 50х50". 13.05 "Саёҳатчилар клуби". 14.00 Янгиликлар. 14.15 Кўп серияли илмий-оммабоп фильм. 15.25 Халқаро танловлар совриндори П. Нерсесьян чалади (фортепиано). 15.35 "Панорама". Ҳафталик халқаро кўрсатув. 16.20 Эфирда бевосита мулоқот. 17.00 "Уолт Дисней таништиради..." 17.50 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан). 18.05 "Бир сўзни деб...". Мусиқий баён. 18.30 Ойнаи жаҳонда театр мавсумининг очилиши. М. Ульянов театри ҳақида сўз. А. П. Чехов — "Олчазор". Телеспектакль премьераси. 21.00 "Якунлар". 21.45 "Телелоция". 22.00 "Эндиликда". Диний кўрсатув. 23.00 Янгиликлар. 23. 20 "Париж — Москва — Пекин" автораллеси. 23.50 "Тонг юлдузи" — тунги эфирда.

"ДУБЛЬ IV"
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.00 Хабарлар. 7.20 Ҳужжатли панорама. "Югуриш учун туғилган". 7.40 "Чашмалар", "Мана Борисоглебск шаҳри". 8.10 "Телекроссворд". Дам олиш кўрсатуви. 8.40 "Аляска". 9.30 "Эскулап" программаси "Қизчалар ва болакайлар, Сизлар учун" фильмини таништиради (Голландия). 9.40 "Калит" программаси "1812 йилнинг момақалдироғи". 6-фильм. 10.10 "Қиролликдаги саргузашт". Қўғирчоқ мультфильм. 5-серия.

***

10.40 — 11.40
ЎЗБЕКИСТОН
ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ
"ДЎСТЛИК" ВИДЕОКАНАЛИ

"Ҳамдўстлик" кўрсатуви

***

11.40 "Дораэмон" Мультфильм премьераси. 3-серия.

12.00 — 14.30
ЎЗБЕКИСТОН
ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ
"ДЎСТЛИК" ВИДЕОКАНАЛИ

"Умид (уйғур тилида). "Туркия таассуротлари". "Чисен" (корейс тилида). "Долг" кўрсатуви. "Сайёҳ. Халқаро туризм ҳақида.

***

14.30 Голливуднинг классик фильмлари фестивали. "Мен Парижни охирги марта кўришим".

***

16.30 — 21.00

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

***

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

21.00 Хабарлар. 21.20 Эълонлар. 21.25 "Танаффус". 21.40 "Америка юлдузлари". 6-кўрсатув. Программа "Зандер-продакшн" (АҚШ) телекомпанияси томонидан тайёрланган. Америка кино янгиликлари ҳамда Американинг таниқли актёрлари ҳақида ҳикоя қилади. 22.10 "А" программаси. "Рок-самер-92" фестивалида "Йоту Инди" (Австралия) гуруҳининг концерти. "Йоту Инди — бугунги кунда жаҳонда Австралия аборигенларидан тузилган ягона поп гуруҳ.

Обуна-93

Айни пайтдаги жиноятчилик оламию унга қарши кураш, осойишталик посбонларининг ютуқ ҳамда камчиликлари, ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш соҳасидаги энг янги маълумотлар билан мунтазам танишиб боришни хоҳлайсизми?

Эҳтимол детектив асарлардан намуналар ўқимоқчи, фан, маданият ва санъатда кўзга кўринган иқтидорли кишилар билан учрашмоқчидирсиз?

Балки корхона, ташкилот, муассасангиз имкониятлари-ю хизматларидан бошқаларни огоҳ этишни истарсиз?

МАРҲАМАТ,

"Постда" – "На посту"

газеталари эҳтиёжингизни қондиришда Сизга энг яқин кўмакчи бўлади.

Бу нашрларга келгуси йил учун обуна баҳоси — 312 сўм.

Индекслари — 64615 ва 64616.

Автомобилингизни

ЭҲТИЁТ ҚИЛИНГ

Транспорт воситаларию уларнинг эҳтиёт қисмларига талаб кучайган ҳозирги шароитда автомобиль ва мотоциклларга жинояткорона тажовуз қилиш ҳоллари кўпаймоқда. Жорий йилда Бухоро вилоятида 154 марта автомототранспорт воситалари ўғирланганлиги ёки ҳайдаб кетилганлиги қайд этилди.

Вилоят ички ишлар идораларининг ходимлари томонидан ушбу жиноят турининг олдини олиш ва унга чек қўйиш борасида фаол тадбирлар амалга оширилмоқда. Шу мақсадда ИИБ жиноят-қидирув бошқармаси ҳузурида автомобил ва мотоциклларни ўғирлаш ва ҳайдаб кетишга қарши курашувчи махсус бўлинма ташкил этилди. Унинг ходимлари фақат мазкур йилнинг ўзида 14 та жиноий гуруҳ аъзоларини фош этдилар. Улар қатор йиллар давомида вилоят ҳудудида машиналарни ўғирлаш билан шуғулланиб келганлар.

Август ойида Бухорода 18 кишидан иборат яширин гуруҳ қўлга олинди. Улар 1990 йилдан бери 20 дан ортиқ турли жиноят содир қилишган, шу жумладан машина ўғирлашган.

Тергов пайтида ўғирланган машиналарнинг 75 фоизи кўчада қаровсиз қолдирилганлиги маълум бўлди. Ҳақиқатан ҳам, ҳайдовчилар эҳтиётсизликлари ва бeғамликлари туфайли қаллобларга шароит яратгандай бўладилар. Кўчаларда эшиклари очиқ, ойналари туширилган, ҳатто калити ҳам жойида қаровсиз қолдирилган машиналарни тез тез учратиш мумкин. Ҳайдаб кетиш ҳеч гап эмас, мотоцикллар ҳақидаку гапирмаса ҳам бўлади.

— Бу қийин эмас, — деб тасдиқлади кўргазма бераётганда машиналар ўғирлагани учун иши терговда бўлган ва илгари судланган бухоролик В—, чунки беғам кишилар ҳали кўп, очиқ машинага ўтир-да, ҳайдаб кетавер.

ИИБ ходимлари вилоят марказидаги бозор районида рейд ўтказдилар. У ерда турган машиналарнинг аксарият кўпчилиги текшириб чиқилганда ҳар тўрт машинадан биттаси эшиги қулфланмай ташлаб кетилганлиги маълум бўлди. Баъзи машиналарнинг ойнаси туширилган эди.

Кўпчилик ҳолларда ҳайдовчилар машиналарини пулли тўхташ жойларига қўйиб кетаётганларида қоровулларга ишониб, оддийгина эҳтиёт чораларини ҳам кўришмайди. Бундай қилиш ярамайди. Кундуз куни ишлайдиган тўхташ жойларининг назоратчилари ўз вазифаларига совуққонлик билан қарашларини мисоллар кўрсатиб турибди. Йил бошидан бери Бухорода транспорт агентлигига қарашли тўхташ жойларидан 6 та машина ҳайдаб кетилди.

— Бухоро ҳудудида гараж ва пулли тўхташ жойларининг етишмаслиги ҳам машиналар олиб қочилишига сабаб бўлмоқда, — дейди ИИБ жиноят-қидирув бошқармасининг бошлиғи милиция майори В. Норов. — Вилоят марказида 7 мингдан ортиқ шахсий машиналар рўйхатга олинган ҳолда 3 мингта яқин хусусий гараж, 16 та пулли тўхташ жойи ва 5 та қўриқланадиган гараж бор, холос. Тўхташ жойларининг 13 таси фақат кундуз куни ишлайди. Қўриқланадиганлари кеча-кундуз ишласалар ҳам, бор-йўғи 785 автомобилга мўлжалланган. Шундай қилиб, шахсий машиналарнинг тахминан 40 фоизи кўчада қаровсиз қолади.

Бундан ташқари йирик ташкилотлар, корхоналар ва ўқув юртларининг олдида кундуз кунлари машиналар тўпланиб, уларни ҳеч ким қўриқламайди. Масалан, Бухоро вино заводи, Қоракўл заводи, давлат университети, меҳмонхоналар олдида ҳар куни элликка яқин машина қўйиб кетилади. Натижада машиналарни ўғирлаш, ҳайдаб кетиш, қисмларини ечиб олишлар содир бўлаверади. Бу йил Бухородаги корхоналар ва муассасалар олдидан 14 та машина ҳайдаб кетилган.

ИИБ жиноят-қидирув бошқармаси ва ДАН бўлими ходимлари транспорт воситаларини ўғирлаш ва ҳайдаб кетишга қулайлик туғдираётган ҳоллар ва шарт-шароитларни таҳлил қилиб, маҳаллий ҳокимият идоралари, ташкилот ва муассасаларнинг раҳбарларига ахборотлар ва аниқ таклифлар билдирилган тавсияномалар юбормоқдалар. Экспертиза-криминалистика бўлими, жиноят-қидирув бошқармаси, ИИБнинг матбуот гуруҳи ходимлари томонидан яқинда маҳаллий телевидение орқали кўрсатиш учун автомототранспорт ўғирланиши ва ҳайдаб кетилиши муаммосига бағишланган видеофильм суратга олинди. Унда тергов ҳатти-ҳаракатлари ва рейд материалларидан фойдаланилган, машиналарнинг эгаларига амалий маслаҳатлар берилган.

Ўғирлаш ва ҳайдаб кетишнинг олдини олиш мумкинми? Албатта. Бунинг учун оддийгина эҳтиёт чораларини кўриш керак. Автомобилнинг эшиклари, капоти, юкхонаси яхши қулфланган тақдирда ҳам ҳайдаб кетишга қарши мосламалар ўрнатиш мақсадга мувофиқ. Олиб қочишга қарши оддий мосламалар (бошқариш воситалари, ғилдиракларни ишлатмай қўядиган занжир ёки сим, ўт олдирувчи тизимдаги токни ўчириб қўядиган асбоб ва бошқаларни ўзингиз ҳам тайёрлашингиз мумкин. Гаражингизни қўриқлаш мосламаси билан жиҳозласангиз, уни бегона одамлар киришидан сақлайсиз.

Кейинги вақтда ғилдиракларнинг покришкалари, олдинги ойналар, аккумуляторлар ўта тақчил бўлиб қолди, нархи ҳам жуда баланд. Шунинг учун уларни қайта сотиш мақсадида кўпроқ ўғирлашади. Виоят Давлат автомобил назорати рўйхатга олиш майдончасида хоҳлайдиган кишилар учун (улар кўп) мана шу деталларга автомобилнинг рақами туширилади.

— Бу иш учун кўп ҳақ олинмайди, — деди ИИБ ДАН бўлимининг катта назоратчиси милиция капитани А. Ҳаққиев, — лекин самараси юқори, чунки жиноятчи белги қўйилган буюмдан фойдалана олмайди, агар ишлатса ҳам кейинчалик милиция ходимлари уни топишлари ва қўлга туширишлари анча осон бўлади.

Автомобилларнинг ғилдираклари ўғирланишининг олдини олиш учун калит фақат эгасининг ўзида бор бўлган ностандарт болтлардан фойдаланиш мумкин.

Агар омадингиз келмай машинангиз ёки мотоциклингизни ўғирлаб кетишса нима қилиш керак? Бундай ҳолларда зудлик билан энг яқин милиция бўлимига хабар қилишга шошилинг.

Е. ЗУЕВ,
милиция майори.

"ҲУҚУҚ—ТАРТИБОТ" ЛОТЕРЕЯ ТИРАЖИ

— Мана 4 йилдирки, Мирзо Улуғбек райони ички ишлар бошқармасидаги "Ҳуқуқ-тартибот" номли жамоат фонди ўз фаолиятини давом эттирмоқда, — деб ҳикоя қилади шахсий таркиб билан ишлаш бўйича бошқарма бошлиғининг ёрдамчиси милиция майори Ў. Жўраев. — Бу фонд асосан райондаги корхона ва муассасалар ўтказаётган маблағ ҳисобига ривожланмоқда. Бугунги милиция хизматини замонавий техникалар билан таъминлаш режасини, маблағ ўтказаётганлар — бошлиқлар ва жамоалар тўғри тушунишмоқда. Сўнгги пайтларда фақатгина шу маблағ туфайли бошқарманинг автомобил парки янгиланди, компьютерлар, ташкилий ва криминал техника, алоқа воситаларига эга бўлинди. Йилнинг бошидан бери жиноятчиликка қарши курашда ҳисса қўшганликлари учун 350 милиция ходими ва фаол дружиначилар шу фонд маблағи ҳисобидан рағбатлантирилди. Ўғриликнинг олдини олишда актив қатнашганлиги учун республика Соғлиқни сақлаш вазирлигининг ТҚБ (таъмирлаш-қурилиш бошқармаси) ҳайдовчиси Д. Степаньянц пул мукофоти билан тақдирланди.

Қасддан жиноят қилувчилар ТҚБнинг қоровулига оғир тан жароҳати етказиб, "ЗИЛ-130" машинасини эгаллашади. Машинага омбордан қимматбаҳо қурилиш техникаси ва бошқа халқ истеъмоли молларини ортиб, ўғирлаб кетмоқчи бўладилар.

Тезкор гуруҳ воқеа содир бўлган жойга ўз вақтида келиб, жиноятчиларни қўлга олдилар, лекин Д. Степаньянц кўмагисиз бу иш анча-мунча қийинчиликлар туғдириши мумкин эди.

Ўзининг ақлли, тезкор ҳаракатлари билан катта миқдордаги металларни ўғирлашга йўл қўймаган РИИБнинг 4 нафар ходими "Средазкабель" ишлаб чиқариш бирлашмаси раҳбарлари томонидан пул мукофоти билан тақдирландилар.

— Район ҳокими Ш. Мирзиёевнинг доимий ишбилармонга хос кўмагини алоҳида таъкидлаб ўтиш зарур, — деб ҳикоясини давом эттиради Ў. Жўраев. — Яқинда ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш мақсадида Қорасув даҳасида шаҳар милиция бўлими очилиши мўлжалланмоқда. Бу район ичида учинчиси. Бинони ҳозирлаш учун ҳокимият томонидан ярим миллион сўм пул ажратилган. Милиция бўлимининг 19 та штат бирлиги маблағини, бундан ташқари қўриқлаш бўлими биносини таъмирлаш ишларини ҳам ҳокимият ўз зиммасига олган. Худди шу маблағ жамғармасидан муниципал милиция молиявий таъминланмоқда. Ваҳоланки, бу ерда 75 та ходим бор. Шуниси таҳсинга сазоворки, ойлик маош доим ўз вақтида тўлаб борилади, афсуски, баъзи бир район идораларида бундай эмас.

Бизнинг суҳбатимизга "Ҳуқуқ-тартибот" жамоат фондининг ҳисобчиси, ички ишлар фахрийси Г. Саримсоқов қўшилди.

— Пул-буюм лотереясини ўтказиш ғояси ўтган йилиёқ ўйлаб топилган эди. Бундан тушган маблағни район ички ишлар бошқармасининг моддий-техника баъзасини мустаҳкамлаш учун фойдаланишга топширишни мўлжаллаган эдик. Аммо ўшанда ишимиз юришмади. Бу йил эса бу ғояни охиригача ишлаб чиқдик. Ишонинг, лотерея — бу оддий нарса эмас, ҳокимият томонидан ажратилган миллион сўм маблағ тайёргарлик ва ташкилий ишлар учун фойдаланилди. Ҳокимият ва РИИБ ходимларидан тузилган комиссия бу борада катта ишлар олиб боришди, Ҳозирда эса амалий жиҳатдан ҳамма нарса тайёр. Ҳар бири 50 сўмдан бўлган "Ҳуқуқ-тартибот" пуллик-товар лотерея билетлари чоп этилди. 5 декабрда тиражи ўйналади.

Бунда жами 14 миллион сўмлик автомобиллар — "Жигули", "Москвич", "Запорожец", видеомагнитофонлар, телевизорлар, музхоналар, кир ювиш машиналари, велосипедлар, бошқа буюмлар ва пулли ютуқлар ўйналади.

Тошкентда биринчи бор бундай ўтказилаётган лотерея ўйининг муваффақияти билетларни қанчалик тез сотиб тарқатилишига боғлиқдир. Албатта, билетлар сони чегараланган ва улар биринчи навбатда ички ишлар идоралари ходимларига тарқатилади. Талабгорлар нақд пул тўлаш билан бир қаторда пул ўтказиш ёки чек орқали билетларга эгалик қилишлари мумкин. Керакли миқдорда билет олиш учун Мирзо Улуғбек РИИБга буюртма бериш керак.

"Ҳуқуқ-тартибот" кўнгилли жамоат жамғармаси ҳисоби рақами №00700914, М. Улуғбек районидаги СҚБ (саноат қурилиш банки), Код 172682313.

Энг асосий хулоса шундаки, бу пул-буюм лотереясидан тушган ҳамма фойда ички ишлар идораларининг самарали ишлаши учун керакли бўлган нарсалар билан таъминлаш мақсадида ўтказилмоқда.

С. АЛЕКСАНДРОВ.

ИМЭБ — 20 ЁШДА

Ҳамиша гавжум чорраҳалардаги светофорларнинг ҳар зумда рангини ўзгартириб турадиган чироқлари, кўчаларни иккига ажратиб турувчи тўғри чизиқлар, пиёдалар ўтадиган жойлардаги "тароқ"лар ва, ниҳоят, турли хил йўл белгилари — буларнинг ҳаммаси республика ИИВ ДАНБ ихтисослашган монтаж-эксплуатация бошқармаси жамоаси меҳнатининг кўзга ташланувчи жиҳатларидир. Унинг бошлиғи Ш. Абдуллаев ўз хизматининг вазифаларини қисқача шундай таърифлайди:

— Вазифамиз йўл ҳаракатини тартибга солиб турувчи техника воситаларини қуриш, жорий этиш ва фойдаланишга топширишдан иборат. Бу ишларни бугунги кунда Ўзбекистоннинг барча вилоятларида меҳнат қилаётган 762 нафар ходимимиз бажармоқда. Бизнинг ИМЭБ Давлат автомобил назорати бўлинмалари билан яқин ва бевосита алоқада ишлайди.

Ўтган шанба оқшомида ИМЭБ жамоаси ўзининг йигирма йиллик юбилейини нишонлади. Умуман олганда, қисқа вақт ичида анча ишлар қилинди. Зеро шаҳар ва қишлоқларимизда автомобил қатнови тобора кўпайиб бормоқда ва йўл ҳаракати хавфсизлиги кўп жиҳатдан Ўзбекистон ИИВ ДАНБ ИМЭБ ходимларининг аниқ, режали ишлашларига боғлиқ.

Бошқарма ходимларини республика ДАНБ бошлигининг ўринбосари, милиция подполковниги Х. Файзиев, Тошкент шаҳар ИИБ ДАНБ бўлим бошлигининг ўринбосари, милиция майори Ж. Ногаев, ички ишлар фахрийси С. Туревич, республика ИИВнинг кўплаб бошқарма ва хизматларининг вакиллари самимий қутладилар.

А. Степанов.

■ Кўчириб босишда «Постда»дан эканлигини кўрсатиш шарт.
■ Мақолада келтирилган рақамлар, фактлар ва бошқа маълумотлар учун, шунингдек, очиқ эълон қилиниши мумкин бўлмаган маълумотлар учун муаллиф жавобгар ҳисобланади.
■ Муаллифнинг мулоҳазаси таҳририят фикрига мос тушмаслиги мумкин.
Қўлёзмалар таҳлил қилинмайди ва қайтарилмайди.

Ўзбекистон Жумҳурияти «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни босмахонаси. 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: муҳаррир — 54-37-91, муҳаррир ўринбосари — 39-77-23, масъул котиб — 59-26-56, мухбирлар бўлими — 59-20-92, умумий бўлим — 59-21-21.

Обуна рақами — 64615.

Муҳаррир — Зокир ОТАЕВ.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700029, Тошкент, Г. Лопатин кўчаси, 1.

Рўзнома офсет усулида, А-3 қолипида босилган. Босмага бериш вақти 18.00. Босмага берилди 17.00. 14.982 нусхада чоп этилди. Буюртма № Г—366. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.